

Ζεφρινάκι

#17

εφημερίδα για τη διάδοση της αναρχικής σκέψης και δράσης | Πάτρα, Γενάρης 2024

...στον αγώνα για την κοινωνική επανάσταση

Κόντρα στην αφήγηση για το "τέλος της ιστορίας" η μαχόμενη Παλαιστίνη αποδεικνύει ότι την ιστορία τη γράφουν οι λαοί σηάζοντας τις αλυσίδες

«...Εδώ πάνω στα στήθη σας μένουμε σαν τον τοίχο, Πεινάμε, γυμνωνόμαστε, προκαλούμε, τραγουδάμε. Τους οργισμένους δρόμους τους γεμίζουμε με διαδηλώσεις γεμίζουμε τις φυλακές με περηφάνεια φτιάχνουμε τα παιδιά γενιές της επανάστασης τη μια μετά την άλλη...»

[Απο το ποίημά "Μένουμε εδώ" του Ταουφίκ Ζαγιάντ]

Ενάντια σε ηόραιο, ιμπεριαλισμό, εργασιακό μεσαίωνα, εκπαιδευτική αναδιάρθρωση Μόνη προοπτική ο αγώνας για ζωή, ην, ελευθερία και αξιοπρέπεια

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

σε αυτό το τεύχος

Νέα Έκδοση: Πέρα από τα τείχη σελ.2

Για τα 20 χρόνια της αναρχικής ομάδας «Δυσήνιος Ίππος» σελ.3

Ζαπατίστας: 30 χρόνια με την εξεγερμένη αξιοπρέπεια σελ.5

Το караβάνι των απόκληρων: Με αφορμή την πρόσφατη τροπολογία της κυβέρνησης για νομιμοποίηση μεταναστών εργατών σελ.6

Ένα όμορφο ιδανικό: Λόγος της Emma Goldman στην Αίθουσα των Εργατών του Σικάγο (1908) σελ.7

Παρουσίαση του βιβλίου "Θέατρο χωρίς εισιτήριο" σελ.8

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Όταν ο βενιζελισμός συνάντησε τον φασισμό: το παράδειγμα της εφημερίδας Μακεδονία και το αντισημιτικό πογκρόμ (1931)

σελ.4

editorial

Η κυκλοφορία του 17ου φύλλου της εφημερίδας Ζερμινάλ γίνεται εν μέσω κλιμάκωσης της επίθεσης πάνω στις κατακτήσεις και τα δικαιώματά μας αλλά και εν μέσω της συνέχισης της σφαγής στη Γάζα και της κλιμάκωσης -στα όρια της ευρύτερης πολεμικής ανάφλεξης- των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή έπειτα από την πυραυλική επίθεση των ΗΠΑ και της Μ.Βρετανίας στην Υεμένη.

Είναι φανερό ότι η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, έπειτα και από την πρόσφατη ανανέωση της κυβερνητικής της θητείας, συνεχίζει και προχωράει στην υλοποίηση στρατηγικών σχεδιασμών του ελληνικού κράτους, ιδιαίτερα σε τομείς που τις προηγούμενες δεκαετίες αδυνατούσε να το κάνει εξαιτίας των σφοδρών κοινωνικών-ταξικών συγκρούσεων που υπήρχαν. Το βάθος και η έκταση του στρατηγικού-ιστορικού χαρακτήρα της επίθεσης μπορεί να ιδωθεί και μέσα από τη σειρά νομοσχεδίων που έχουν περάσει ή δρομολογούνται. Το ελληνικό κράτος προχωράει σε αντιδραστικές τομές, επιχειρώντας να επικυρώσει και νομοθετικά τους υπάρχοντες κοινωνικούς-ταξικούς συσχετισμούς, θωρακίζοντας την πολιτική του ακόμα περισσότερο.

Την ίδια στιγμή που τα συστημικά Μ.Μ.Ε. αποθεύονται το «success story» της ελληνικής οικονομίας η πραγματικότητα για τη μεγάλη πλειοψηφία είναι πολύ διαφορετική. Φτώχεια, εξασθλίωση, ανεργία, αδυναμία κάλυψης των στοιχειωδών αναγκών για την επιβίωση σηματοδοτεί για τον λαό το «επιτυχημένο» παράδειγμα της ελληνικής οικονομίας, ενώ για το κεφάλαιο αμύθητα κέρδη και συσσώρευση πλούτου.

Εν μέσω καπιταλιστικής κρίσης, η ολομέτωπη ταξική επίθεση εκδηλώνεται με την ακρίβεια σε βασικά αγαθά (τρόφιμα, καύσιμα, ρεύμα), με την περαιτέρω ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, με τους πενιχρούς μισθούς και συντάξεις, με τις καθημερινές εργοδοτικές δολοφονίες στους χώρους εργασίας, με την εμπορευματοποίηση όλων των δημόσιων-κοινωνικών αγαθών, με την υποβάθμιση και διάλυση του Ε.Σ.Υ. και της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης, με τη γιγάντωση των ταξικών φραγμών στην εκπαίδευση, με τις ελλείψεις φαρμάκων. Την ίδια στιγμή χτυπιέται το δικαίωμα στη στέγαση, με εκατοντάδες εξώσεις να είναι προ των πυλών, ύστερα από την αργαστή συνεργασία της κυβέρνησης με τα μεγαλοαρπακτικά των τραπεζών και των funds.

«Άνοδο στην επενδυτική βαθμίδα», «μέτρα κατά της ακρίβειας», «μικρή άνοδος του πληθωρισμού» παπαγαλίζουν διαρκώς οι κυβερνητικοί τσαρλατάνοι. Όπως γράφτηκε και πρόσφατα από συντρόφους-ισσες: ο πληθωρισμός, φαινόμενο που παρουσιάζεται ως αναπόφευκτο και ταξικά ουδέτερο από τα κυρίαρχα ΜΜΕ αλλά και αστούς οικονομολόγους, δεν στέκεται μόνος του. Συνοδεύεται από την ανάγκη για διατήρηση και αύξηση -με κάθε μέσο- της κερδοφορίας της συντριπτικής πλειοψηφίας των καπιταλιστών, των βιομηκάνων, των εφοπλιστών, των ιδιοκτητών διυλιστηρίων και εταιρειών ενέργειας αλλά και των παρασίτων-μεγαλεμπόρων.

Εν τω μεταξύ, παρόλη την άθλια προπαγάνδα κράτους - Μ.Μ.Ε. προκειμένου να αντιστρέψουν την πραγματικότητα, η παρατεταμένη καπιταλιστική κρίση οξύνεται και οι αντιθέσεις γιγαντώνονται. Ακόμα και αυτή η Παγκόσμια Τράπεζα αναφέρει πως η δεκαετία του 2020 αναμένεται να είναι «χαμένη δεκαετία» σε ότι αφορά την παγκόσμια οικονομία. Η παγκόσμια ανάπτυξη προβλέπεται να επιβραδυνθεί για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το 2024, υποχωρώντας στο 2,4% από 2,6% το 2023, αναφέρει στην τελευταία της έκθεση «Παγκόσμιες Οικονομικές Προοπτικές».

Ο ηρωικός παλαιστινιακός λαός συνεχίζει να αντιστέκεται απέναντι στη δολοφονική μηχανή του Ισραήλ και των ιμπεριαλιστών συμμάχων του, καταφέροντας σε αρκετές περιπτώσεις ισχυρά πλήγματα κατά του ισραηλινού στρατού κατοχής. Ο αγώνας της Παλαιστίνης για γη, ελευθερία και αξιοπρέπεια συνεχίζεται παρά τους συνεχείς βομβαρδισμούς, τον αποκλεισμό και την εισβολή στη Γάζα. Το φυτίλι

του πολέμου ανάβει σε όλη τη Μέση Ανατολή, γεγονός που σηματοδοτεί και η ευρύτατη κλίμακα επίθεση κατά σειράς στόχων εντός της Υεμένης που εξαπέλυσαν ΗΠΑ και Μ. Βρετανία. Εξέλιξη ασφαλώς προδιαγεγραμμένη, όπως είχε δείξει όλη η πολεμική προπαρασκευή στην Ερυθρά Θάλασσα τις προηγούμενες εβδομάδες με την εκπόνηση του σχεδίου Prosperity Guardian και την κινητοποίηση των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων εναντίον του υεμενίτικου αντάρτικου.

Το ελληνικό κράτος εμπλέκεται ολοένα και πιο ενεργά στους πολεμικούς σχεδιασμούς ΗΠΑ-NATO-ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η άφιξη του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ Μπλίνκεν στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στη βάση της Σούδας, αλλά και η συνάντηση του με τον Μητσοτάκη. Η συνάντηση αυτή αποτελεί σταθμό για τους νέους πολεμικούς σχεδιασμούς στην περιοχή της Μεσογείου και της Μ. Ανατολής.

Την στιγμή που γράφεται το editorial αναμένεται να κατατεθούν προς ψήφιση στη βουλή δύο πλήρως αντιδραστικά νομοσχέδια. Το πρώτο, ευθεία βολή στο κοινωνικό κεκτημένο της δημόσιας, δωρεάν τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με τίτλο «Ελεύθερο Πανεπιστήμιο». «Ελεύθερο» πανεπιστήμιο για την αγορά, για τις επιχειρήσεις, για τους επενδυτές. Το νομοσχέδιο στην ουσία αποτελεί προσπάθεια παράκαμψης του άρθρου 16 του Συντάγματος και ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων. Προβλέπει, συγκεκριμένα, την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων - παραρτημάτων ξένων ΑΕΙ, τα οποία θα λειτουργήσουν ως μοχλός πίεσης για τα δημόσια ΑΕΙ, στην κατεύθυνση λειτουργίας τους με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και εντείνοντας ακόμα περισσότερο τους ταξικούς φραγμούς. Στην ουσία το νομοσχέδιο οδηγεί στην πλήρη «απελευθέρωση» της αγοράς της εκπαίδευσης στο ίδιο μοτίβο «απελευθέρωσης» δηλαδή εμπορευματοποίησης των κοινωνικών αγαθών της ενέργειας, του ρεύματος, του νερού και των μεταφορών.

Το δεύτερο αφορά παρεμβάσεις και τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα μαζί με τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Πρόκειται για την τρίτη κατά σειρά τροποποίηση του Π.Κ. από τη νεοφιλελεύθερη ακροδεξιά κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Μέτρα που αν εφαρμοστούν αναμένεται να πλημμυρίσουν τις -ήδη ασφυκτικά γεμάτες- φυλακές της χώρας με χιλιάδες «παραβατικούς», «παράνομους», φτωχοδιαβόλους, προλετάρους αλλά και αγωνιστές. Όπως έγραψε και η Συνέλευση Αλληλεγγύης στους φυλακισμένους, φυγόδικους και διωκόμενους αγωνιστές: Κεντρικός άξονας των προς ψήφιση τροποποιήσεων είναι η πραγματική έκτιση ποινής, η τιμωρητική φυλάκιση δηλαδή, όσο το δυνατόν περισσότερων «ενόχων». Η αναστολή ποινής για πλημμελήματα γίνεται πλέον η εξαίρεση, ενώ αυξάνονται επιθετικά και τα όρια των ποινών. Εμβληματική είναι και η επιχειρούμενη εξίσωση της απόπειρας με την τετελεσμένη πράξη και του/της συνεργού με τον φυσικό αυτουργό. Ταυτόχρονα, είναι διάχυτη στο νομοσχέδιο η επικράτηση των υποκειμενικών παραγόντων που θα ορίζουν πλέον την καταδίκη ενός ατόμου, αλλά και την παραμονή του στη φυλακή, αμβλύνοντας καθοριστικά τα περιθώρια κάθε είδους δικαστικής ερμηνείας. Η μείωση της επίδρασης των ελαφρυντικών, ο ορισμός μίας μόνο επιτρεπόμενης αναβολής ανά υπόθεση, αλλά και η μη υποχρέωση παρουσίας των μπάτσων στις δίκες με αποδοχή μόνο των γραπτών τους καταθέσεων (εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων) μειώνουν δραστικά τις όποιες δικλείδες ασφαλείας των κατηγορούμενων αφήνοντάς τες/τους ακόμη πιο εκτεθειμένους/ες στις εκάστοτε ορέξεις των μπάτσων και της δικαστικής εξουσίας. Επαναφέρονται δε οι εναλλακτικές μορφές έκτισης ποινής μέσω κοινωνικού έργου ή/και μετατροπής της ποινής σε χρήμα, αλλά και τα υψηλά ποσά σε παράβολα που θα απαιτούνται επιβεβαιώνοντας με τον πιο εξόφθαλμο τρόπο την υποκρισία και την ταξική υπόσταση της «Δικαιοσύνης».

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ: ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΙΧΗ Ιστορίες πολιτικών κρατουμένων από την Λατινική Αμερική

Η κάθε ιστορική στιγμή έχει τον δικό της ιδιαίτερο τύπο πολιτικής φυλάκισης, δεδομένου ότι οι τρόποι επιβολής αυτής της παραδοσιακής τιμωρίας που λειτουργεί προς όφελος της αστικής τάξης, συνδέονται με τις εκάστοτε μορφές και τα επίπεδα της πολιτικής αντιπαράθεσης. Βέβαια, μπορεί οι επιδιωκόμενοι στόχοι, οι δικαστικοί μηχανισμοί, ο βαθμός της κατασταλτικής βίας να ποικίλουν, αλλά εν τέλει η φυλακή είναι πάντα το ίδιο: εγκλεισμός και ξανά εγκλεισμός, απομόνωση από το κοινωνικό σώμα όσων αμφισβητούν την κυρίαρχη τάξη πραγμάτων. Το παρόν βιβλίο, μακριά από μια προσέγγιση οίκτου και θυματοποίησης, επιδιώκει να αναδείξει τη δύναμη εκείνων που ασκούν το δικαίωμα της εξέγερσης ενάντια σε μια τάξη πραγμάτων που ξεχειλίζει από αδικίες, αποκλεισμούς και αποσύνθεση. Θα βρούμε σε αυτές τις γραμμές μαρτυρίες, συνεντεύξεις και αφηγήσεις σε πρώτο πρόσωπο από ανθρώπους που βίωσαν την εμπειρία της φυλάκισης διατηρώντας την περηφάνια και την ακεραιότητά τους, εμπειρία που σε πολλές περιπτώσεις παραμένει αθέατη πίσω από τους μεγάλους αριθμούς και τα στατιστικά στοιχεία.

Απόσπασμα από την εισαγωγή
του βιβλίου

Για τα 20 χρόνια της αναρχικής ομάδας «Δυσήνιος Ίππος»

20 χρόνια δυσήνιος ίππος λοιπόν. Δύσκολο να χωρέσουν σε ένα κείμενο. Πόσο μάλλον όταν μιλάμε για τα 20 χρόνια ενός συλλογικού υποκειμένου. Μιας αναρχικής πολιτικής ομάδας. Κάποιες φορές, κοιτώντας πίσω, αυτά τα 20 χρόνια μοιάζουν με 20 μέρες. Ενώ άλλες με έναν αιώνα.

Όλα ξεκίνησαν ένα απόγευμα του Γενάρη του 2004 όταν τέθηκε η πρόταση και μια μικρή «παρέα» αναρχικών δεσμεύτηκε σε αυτή, μη γνωρίζοντας καλά-καλά τι πάει να κάνει. Στην αρχή ήμασταν λίγοι αλλά οι καταβολές μας ήταν συγκεκριμένες. Πολύ συγκεκριμένες. Γέννημα-θρέμα του ελληνικού αναρχικού χώρου, ο δυσήνιος ίππος ήταν ένα τυπικό παράδειγμα μιας ρευστής ομάδας συγγένειας με προσανατολισμό στην εξεγερτική τάση των αναρχικών, προσπλωμένος στην συγκρότηση αφορμαλιστικών, εφήμερων σχηματισμών που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες του αγώνα κατά περιόδους. Συγκεκριμένη ήταν όμως και η αντίληψη γύρω από την οποία δομήθηκε η ομάδα: η δέσμευση στον αγώνα στο μέτρο των δυνατοτήτων μας και η κοινή στράτευση στην Υπόθεση.

Αν θέλουμε να βγάλουμε κάποια πολιτικά συμπεράσματα γύρω από αυτά τα 20 χρόνια και την σημασία τους θα πρέπει να μιλήσουμε για την αρχή. Για τον λόγο που μας οδήγησε στην δημιουργία αυτής της ομάδας. Ή μάλλον για τους λόγους.

Ήταν ανάγκη για εμάς ως αναρχικοί να οργανωθούμε σε και να αγωνιστούμε μέσα από ένα συλλογικό υποκείμενο. Γιατί ήταν και παραμένει πάγια η αντίληψη μας πως τα συλλογικά σχήματα υπερβαίνουν τα ατομικά. Πως ο αναρχικός αγώνας ξεκινά από την ατομική συγκρότηση αλλά για να συνεχίσει να υπάρχει προϋποθέτει την συλλογική στράτευση και δέσμευση. Πως αυτή η στράτευση και δέσμευση αποκτούν ουσία όταν γίνονται απέναντι σε κάτι συλλογικό. Πως οι αναρχικοί αγωνιστές γίνονται καλύτεροι και ως αγωνιστές και ως άνθρωποι όταν αντί να χαράσσουν έναν ατομικό δρόμο μπαίνουν μέσα σε συλλογικά υποκείμενα που τους υπερβαίνουν. Και μέσα σε αυτά επικοινωνούν με άλλους συντρόφους και καταθέτουν το ατομικό πολιτικό τους κεφάλαιο σε ένα συλλογικό, μεγαλύτερο κεφάλαιο. Και μέσα σε αυτά τα υποκείμενα μαθαίνουν να συνθέτουν με άλλους συντρόφους. Μαθαίνουν την δέσμευση μόνο απέναντι στον εαυτό τους αλλά και απέναντι στους άλλους. Μαθαίνουν πως στον αναρχικό αγώνα δεν υπάρχουν υποχρεώσεις χωρίς δικαιώματα αλλά πως δεν υπάρχουν και δικαιώματα χωρίς υποχρεώσεις. Μαθαίνουν να προσφέρουν ώστε οι ίδιοι να βελτιώνουν το συλλογικό όχημα και τους συντρόφους τους, αλλά ταυτόχρονα μαθαίνουν κάποιες φορές και να υποτάσσονται πολιτικά σε αυτό. Να υποτάσσονται, όχι μέσω της επιβολής από κάποιο κέντρο εξουσίας, αλλά εθελοντικά, ακριβώς επειδή μπορούν να συνειδητοποιήσουν πως οι συλλογικές αποφάσεις υπερβαίνουν τις ατομικές σκέψεις. Επειδή γνωρίζουν πως το «εμείς» έχει μια ανάγκη το ισχυρό εγώ, αλλά το υπερβαίνει. Μαθαίνουν δηλαδή να συνειδητοποιούν και να αγωνίζονται βασισμένοι στην ουσία της αναρχικής θεωρίας η οποία βασιζόταν και βασιζέται στην έννοια της κοινότητας και της συλλογικής θέασης της κοινωνικής ζωής. Και έτσι, ο αναρχικός αγώνας αλλά και η ίδια η ζωή προχωράνε προς τα μπροστά.

Εκτός από την δικιά μας ανάγκη και πεποίθηση για έναν συλλογικό τρόπο αγώνα, ένας ακόμα λόγος ήταν και η θέληση μας να καταδείξουμε και τον ίδιο το δικό μας τρόπο συγκρότησης και αγώνα ως ρεαλιστική πολιτική πρόταση εντός του αναρχικού χώρου. Ενός αναρχικού χώρου που εκείνη την εποχή, ειδικά στην πόλη της Πάτρας, κατά την δικιά μας άποψη τουλάχιστον, βασιζόταν περισσότερο στους ατομικούς δρόμους και την ατομική εμπλοκή στον αγώνα (με εξαιρέσεις φυσικά που κατά βάση επιβεβαίωναν τον κανόνα). Απέναντι σε αυτό θέλαμε να αντιπαράξουμε και να προτείνουμε στην πράξη τη συλλογική μορφή δράσης. Και εκτός από την πρόταση του τρόπου οργάνωσης και αγώνα να παλέψουμε και να αναδείξουμε και τις πολιτικές και ιδεολογικές μας θέσεις και αντιλήψεις εντός του «χώρου» αλλά και συνολικά εντός του κινήματος. Θέσεις και αντιλήψεις που, αν και κάποιες από αυτές τροποποιήθηκαν στην πορεία με βάση τις εμπειρίες που ο ίδιος ο αγώνας μας έδωσε, κράτησαν την ίδια κατεύθυνση. Την πίστη μας στην κοινωνική ουσία του αναρχισμού. Την πίστη μας πως η σύγκρουση με το κράτος και τον καπιταλισμό δεν είναι ζήτημα ούτε μιας επαναστατικής πρωτοπορίας ούτε μιας μικρής ομάδας επα-

ναστατών. Αλλά πως η επανάσταση και η ανατροπή του συστήματος είναι υπόθεση όλων των εκμεταλλευόμενων τάξεων και των καταπιεσμένων κοινωνικών ομάδων. Και πως ο ρόλος των στρατευμένων αγωνιστών δεν είναι το να βρίσκονται εκτός κοινωνίας αλλά να βρίσκονται εντός της και εντός των αγώνων που αυτή παράγει. Εντός των ταξικών και κοινωνικών αγώνων και εντός κινήματος και να προσπαθούν -στο μέτρο των δυνατοτήτων τους- να συνθέτουν και να ριζοσπαστικοποιούν και το κίνημα και τους αγώνες.

Από τα πρώτα εκείνα χρόνια «κύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι». Πολλά άλλαξαν και ακόμα περισσότερα έχουν μείνει ίδια. Αγώνας και δρόμος, συνελύξεις και αμφιθέατρα, βιβλία και εκδόσεις, καταστολή και συλλήψεις, κείμενα και δράσεις. Ευθύνες. Πολλές ευθύνες. Και ρήξεις. Πολλές ρήξεις. Ακόμα και με θέσεις που εμείς οι ίδιοι φέραμε για χρόνια καθώς η ίδια η πραγματικότητα του αγώνα και οι εμπειρίες που αυτός μας έδωσε μας έκαναν να μάθουμε, να σκεφτούμε κριτικά, να πάμε βήματα μπροστά και να κινηθούμε σε περισσότερο φορμαλιστικούς δρόμους. Μεσολάβησε και μια κοινωνική εξέγερση. Ρήξη με τον αφορμαλισμό και την ευκαιριακότητα, αναζήτηση και συγκρότηση πολιτικών οργανωτικών προτάσεων για την ανασυγκρότηση του αναρχικού κινήματος, ξεπέραςμα αγκυλώσεων και παθογενειών, πολιτική δουλειά στη γειτονιά, στην καθημερινότητα, στους φοιτητικούς αγώνες, στα ταξικά σωματεία. Προτάσεις, απογοητεύσεις, πισωγυρίσματα, νέες αρχές, καινούργια μονοπάτια. Πάντα με την ίδια πίστη και αφοσίωση, με την ίδια ζέση και ζωντάνια για το κοινό μας όραμα.

Μέσα σε αυτά τα 20 χρόνια έγιναν σωστά και έγιναν και πολλά λάθη. Σύντροφοι ήρθαν και σύντροφοι έφυγαν. Μεγαλώσαμε σαν ομάδα, γίναμε περισσότεροι, αποκτήσαμε εμπειρίες. Δουλέψαμε και δουλεύουμε συλλογικά πάνω στα καθημερινά προβλήματα του αγώνα αλλά και πάνω σε πιο σύνθετα στρατηγικά προβλήματα κατεύθυνσης, πρότασης και προοπτικής του αναρχικού κινήματος συνολικά. Απαντήσεις βρέθηκαν και απαντήσεις ακόμα αναζητούνται.

Κάποια πράγματα όμως δεν άλλαξαν ποτέ. Και το γεγονός ότι μιλάμε σήμερα για το τι σημαίνει η ύπαρξη μιας αναρχικής πολιτικής ομάδας σε βάθος 20 χρόνων και το τι συμπεράσματα μπορούν να βγουν από αυτή τη διαδρομή, είναι και η βασική πολιτική ουσία που θα μπορούσαμε να καταθέσουμε ως πολιτική εμπειρία στο κίνημα.

Η ανάγκη της συνέπειας, της συνέχειας και της δέσμευσης στον αγώνα. Η ανάγκη ρήξης με την ευκαιριακότητα και με ατομικές οπτικές που αναπόφευκτα συνεπάγονται και ατομικά όρια των φορέων τους. Η ανάγκη να ξεπερνάμε διαρκώς τον εαυτό μας. Συλλογικά. Μέσω της δέσμευσης σε κάτι μεγαλύτερο από εμάς. Γιατί άλλωστε αγωνιζόμαστε για κάτι μεγαλύτερο από εμάς. Γιατί μόνο έτσι προχωράμε και εμείς ως αγωνιστές αλλά προχωρά και ο αγώνας. Γιατί μόνο μέσα στη συλλογικότητα, τα ατομικά μας όρια διευθύνονται μέσω της συλλογικής κατεύθυνσης. Η ανάγκη να καταλάβουμε πως αποτελούμε κομμάτι μιας Υπόθεσης που ξεκίνησε πολύ πριν από εμάς και θα συνεχιστεί όσο υπάρχει ανθρωπότητα. Και πως αν εμείς με τις μικρές μας δυνάμεις μπορούμε να κάνουμε κάτι για αυτή την Υπόθεση είναι να συμμετέχουμε με τον τρόπο που μπορούμε στην διαρκή κίνηση της ζωής προς την ελευθερία. Προς την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό.

20 χρόνια ήταν μόνο η αρχή.

«Υπομονή. Δύναμη. Πίστη στην Υπόθεση. Έχουμε δικίο. Θα νικήσουμε. Τέλος»
«Εμείς, που δεν έχουμε όνομα! Εμείς, που δεν έχουμε υπεροψία! Εμείς, που είμαστε μια μάζα! Εμείς, που θα πέσουμε ένας-ένας! Εμείς! Έχουμε ένα χρέος.
Ο χρόνος το αποδεικνύει: Δεν είναι δοκιμασία μιας ημέρας ούτε ενός χρόνου. Είναι μια δοκιμασία ετών.
Ο θάνατος δεν είναι τίποτα! Οι ατομικές μας ζωές δεν είναι ΤΙΠΟΤΑ! Γι' αυτό είμαστε «Εμείς».

Κι όσο υπάρχει έστω και ένας από μας, Εμείς θα συνεχίζουμε. Αυτό είναι όλο».

Κώστας Στ.

Ζερμινάκι

είναι ο μήνας της άνοιξης σύμφωνα με το γαλλικό επαναστατικό ημερολόγιο. Αρχίζει στις 21 Μάρτη και τελειώνει στις 19 Απρίλη.

Ζερμέν (Germe) στα λατινικά σημαίνει σπόρος. Αυτόν το σπόρο της ελευθερίας και την ελπίδα για έναν καλύτερο και δίκαιο κόσμο προσπάθησε να περιγράψει και ο Εμίλ Ζολά στο ομώνυμο μυθιστόρημα του στα 1885. Αυτή την ελπίδα κουβαλάμε κι εμείς στις καρδιές μας.

Ένα όνομα είναι απλά ένα όνομα, ωστόσο δεν ξεχνάμε

πως την ίδια ονομασία χρησιμοποίησαν συντρόφισσες και σύντροφοι στην πόλη της Πάτρας, δυο δεκαετίες πριν, για να εκφράσουν τις δικές τους πολιτικές θέσεις και ανησυχίες μέσα από ένα αναρχικό περιοδικό. Το ίδιο όνομα για να εκφράσουν τον ίδιο ασίγηστο πόθο της ελευθερίας χρησιμοποίησαν ουκ ολίγες φορές σύντροφοι διεθνώς, μέσα στο πέρασμα των χρόνων. Από την πρώτη απόπειρα του Ρούντολφ Ρόκερ στα 1900 μέχρι πρόσφατα παραδείγματα αναρχικών επιθεωρήσεων, κολεκτίβων, βιβλιοθηκών, ομάδων και πιθανώς άλλων

που αγνοούμε.

Σε αυτό το -πολλές φορές απροσπέλαστο και απροσδιόριστο- ιστορικό συνεχές αναφερόμαστε και τον ίδιο αγώνα υπηρετούμε κι εμείς σήμερα.

Τον αγώνα για την κοινωνική επανάσταση, την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό!

Για επιπλέον υλικό, ενημερώσεις και αναλύσεις: ipposd.org

Όταν ο βενιζελισμός συνάντησε τον φασισμό: το παράδειγμα της εφημερίδας Μακεδονία και το αντισημιτικό πογκρόμ (1931)

Η αστική πολιτική σκηνή στη Μεσοπολεμική Ελλάδα ήταν ιδιόμορφη. Το δικό του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είχε και ο ελληνικός μεσοπολεμικός φασισμός, ο οποίος δεν ανέπτυξε ένα ξεχωριστό μαζικό κίνημα με σκοπό την κατάκτηση της εξουσίας (όπως στην Ιταλία και τη Γερμανία), αλλά ήταν πλήρως ενσωματωμένος στο κυρίαρχο πολιτικό / παλαιοκομματικό σύστημα. Έχοντας οργανικές σχέσεις με τις δυο βασικές πολιτικές παρατάξεις της εποχής (τους Λαϊκούς και τους Φιλελεύθερους / Βενιζελικούς), οι φασίστες χρησιμοποιήθηκαν ως βραχίονας της κρατικής καταστολής ενάντια στο εργατικό και το κομμουνιστικό κίνημα.

Και φυσικά, ο ριζοσπαστικός αντισημιτισμός βρισκόταν στον πυρήνα του ελληνικού φασισμού, αν και υπήρξαν σημαντικές αποκλίσεις. Μια από αυτές ήταν η περίπτωση του Γεωργίου Μερκούρη, θείου της γνωστής ηθοποιού και ιδρυτή του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος Ελλάδος. Ο Μερκούρης μέχρι το 1932 ήταν Αντιπρόεδρος του Λαϊκού Κόμματος, ενώ πέρασε και από σημαντικά πόστα (υπουργός επισιτισμού, υπουργός Εθνικής Οικονομίας, μέλος της Ελληνικής αντιπροσωπείας στην Κοινωνία των Εθνών στη Γενεύη και ιδρυτής της Ένωσης Ελληνοτουρκικής Φιλίας). Παρ' ότι ο Μερκούρης δανείστηκε την ονομασία του κόμματός του από τον γερμανικό ναζισμό, παραδόξως δεν υιοθετούσε τον ξέφρενο αντισημιτισμό του. Έτσι, τον συναντάμε στο διεθνές φασιστικό συνέδριο του Μοντρέ τον Δεκέμβριο του 1934, όπου συναντήθηκαν αντιπροσωπείες από 17 ευρωπαϊκές χώρες. Στο συνέδριο ο Μερκούρης συγκρούστηκε με την σκληρή αντισημιτική γραμμή του εκπροσώπου της ρουμανικής Σιδηράς Φρουράς, Ίον Μότα. Μιλώντας για την εβραϊκή κοινότητα που ζούσε στην Ελλάδα, ο Μερκούρης ανέφερε: «η υπάρχουσα ισραηλιτική μειονότητα επέδειξε πάντοτε προς τη φιλοξενούσα αυτήν χώραν νομιμοφροσύνην και πατριωτικότητα τιαούτην, ώστε ανεξαρτήτως του αιωνίου ελληνικού αισθήματος της φιλοξενίας, έχει επαξίως τύχη πλήρους ισότητος και ουδεμίας διακρίσεως προς τους ορθόδοξους ομοεθνείς της». Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής ο Μερκούρης όχι μόνο δεν είπε κουβέντα για τα φυλετικά μέτρα εναντίον των Εβραίων, αλλά συνεργάστηκε άψογα με τους κατακτητές και διορίστηκε στη θέση του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας.

Σε αντίθεση με τον Μερκούρη, η βενιζελική εφημερίδα Μακεδονία υποστήριξε ανοιχτά τον μαχητικό αντισημιτισμό. Όσο κι αν φαίνεται παράξενο στις μέρες μας μια “δημοκρατική” και “φιλελεύθερη” εφημερίδα να έχει διασυνδέσεις με μια φασιστική οργάνωση, όπως η Εθνική Ένωση Ελλάς (3Ε), πρέπει να κατανοήσουμε το πολιτικό κλίμα της εποχής. Υπήρξε ένα τμήμα της βενιζελικής παράταξης που ευνόησε και χρησιμοποίησε τους φασίστες εναντίον του κοινού εχθρού, που ήταν η “κομμουνιστική απειλή”. Η κυβέρνηση Βενιζέλου ήταν αυτή που δημιούργησε το σκληρό νομικό πλαίσιο, που είναι γνωστό ως “Ιδιώνυμο”, βάσει του οποίου διώχθηκαν και φυλακίστηκαν εκατοντάδες κομμουνιστές και βγήκαν εκτός νόμου οι δομές τους (όπως η Ενωτική ΓΣΕΕ και η Εργατική Βοήθεια). Άλλωστε, ο ίδιος ο Βενιζέλος είχε ψηλά στις προτεραιότητές του την ομαλοποίηση των σχέσεων της Ελλάδας με το φασιστικό καθεστώς στην Ιταλία και μια από τις πρώτες ενέργειές του όταν ανέλαβε την κυβέρνηση το 1928 ήταν η μετάβασή του στη Ρώμη και η υπογραφή συμφώνου φιλίας με τον Μουσολίνι (23/09/1928). Κεντρικό ρόλο στη συμφωνία έπαιξε ο στενός συνεργάτης του Βενιζέλου, υπουργός Εξωτερικών και θαυμαστής του Μουσολίνι Ανδρέας Μικαλακόπουλος. Για την εφημερίδα Μακεδονία το σύμφωνο αυτό έθετε τις πνευματικές βάσεις για τη φιλία της των δυο χωρών!

Ρώμη, 23 Σεπτεμβρίου 1928: από τις πρώτες ενέργειες της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης Βενιζέλου ήταν η υπογραφή συμφώνου φιλίας με το φασιστικό καθεστώς του Μπενίτο Μουσολίνι

Όταν στις εκλογές του 1933 ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές από την παράταξη του Τσαλδάρη, ο Νίκος Πλαστήρας, γνωστός και ως “Μαύρος Καβαλάρης”, πρότεινε στον Βενιζέλο να εγκαθιδρύσει στρατιωτική δικτατορία, ώστε να μη μεταβιβαστεί η εξουσία: «Θα κάμουμε ότι και στην Ιταλία, που χάρις στον φασισμό προοδεύει». Ο Βενιζέλος απάντησε προς τον Πλαστήρα: «Η Ιταλία επήγαγε καλά διότι εκεί υπήρχε δικτάτωρ. Εγώ δε νομίζω, αγαπητέ φίλε στρατηγέ Πλαστήρα, ότι είσαι ικανός να κάμης τον δικτάτορα ως ο Μουσολίνι. Όχι μόνον δεν είσαι ικανός, αλλά δεν έχεις και την πλειάδα, τας εκατοντάδας των εκλεκτών συνεργατών του Μουσολίνι». Επίσης, ας μην ξεχνάμε πως τα κατοχικά Τάγματα Ασφαλείας δημιουργήθηκαν από επιφανείς βενιζελικούς στρατιωτικούς, όπως ο Πάγκαλος και ο Γονατάς (έχοντας ως πρότυπο τα παραστρατιωτικά Δημοκρατικά Τάγματα που έφτιαξε ο Πάγκαλος ως δικτάτορας, με τα οποία -μεταξύ άλλων- αιματοκυλούσε εργατικές κινητοποιήσεις).

Έχοντας όλα αυτά στο νου μας, δεν αιφνιδιαζόμαστε για τη στάση της Μακεδονίας πάνω στο “εβραϊκό ζήτημα”...

Από τις 19 Φεβρουαρίου του 1928 η βενιζελική εφημερίδα Μακεδονία δημοσίευσε σε συνέχειες τα πλαστογραφημένα “Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών”, περιγράφοντάς τα ως: «το καταστατικόν μιας μυστικής οργανώσεως του Ιουδαϊσμού, η οποία αοράτως και μυστικώς πλήττει τα άτομα, τα κράτη και τα έθνη και με τα πανίσχυρα οικονομικά μέσα που διαθέτει οδηγεί όλα προς τον εκφυλισμόν και τη φθοράν, προς την κατάκτησιν της παγκόσμιας αρχής». Σύμφωνα με τη Μακεδονία η εβραϊκή αυτή μυστική οργάνωση έχει ως μόνο δίκαιο αυτό της ισχύος, ενώ με το χρυσάφι που κατέχει κατάφερε να υποτάξει τον τύπο, την κοινή γνώμη, τα πανεπιστήμια, ακόμα και τον μασονισμό! Τις αιτιάσεις για την πλαστότητα του δήθεν “ντοκουμέντου” η εφημερίδα τα προσπέρασε με χαρακτηριστική ελαφρότητα: «Απεκλήθησαν λίβελλος κατά του Ιουδαϊσμού και του Μασωνισμού. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν σ' αυτά πολλά ανακριβία περί Μασωνισμού. Αλλά εάν οι αντιγραφείς προσέθεσαν ιδιόκτες των περικοπών δεν καταστρέφουν με τούτο τη γνησιότητα των άλλων κεφαλαίων». Με δυο λόγια, η Μακεδονία αμφισβήτησε μόνο το κομμάτι εκείνο που μιλούσε για τον μασονισμό, αποδίδοντάς το σε λαθροχειρία κάποιων “αντιγραφών” των κατά τα άλλα “γνήσιων” Πρωτοκόλλων! Για την εφημερίδα το πλαστό αυτό “ντοκουμέντο” είναι ένα έγγραφο που αποκαλύπτει τις μυστηριώδεις δυνάμεις που κινούν τον κόσμο. Πρόκειται για την κλασική θεωρία συνωμοσίας του “Κρυμμένου Χεριού”, η οποία στις μέρες μας έχει προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα μέσω του συνωμοσιολογικού αντιελιτισμού (Νέα Τάξη Πραγμάτων, παγκοσμιοποιητές, υπερεθνικές ελίτ που θέλουν να καταστρέψουν τα έθνη – κράτη κλπ).

Το γεγονός της δημοσίευσης των “Πρωτοκόλλων” δεν είναι απλά διασπορά fake news, όπως θα πιστεύαμε

στη σημερινή εποχή που η επιρροή τους είναι ισχνή (αν και όχι αμελητέα σε τμήματα της άκρας δεξιάς). Στην εποχή του Μεσοπολέμου τα “Πρωτόκολλα”, τα οποία κατασκευάστηκαν από την τσαρική Οχράνα, έπαιζαν κυρίαρχο ρόλο στη διαμόρφωση αντισημιτικού κλίματος στην ευρωπαϊκή κοινωνία, προλειάνοντας το έδαφος ακόμα και για πογκρόμ. Ο Βρετανός ιστορικός, Νόρμαν Κον, έχει χαρακτηρίσει τα “Πρωτόκολλα” ως “ένταλμα γενοκτονίας”, ενώ ένας από τους βασικούς χρηματοδότες για τη διάδοσή τους ήταν ο φιλοναζιστής μεγαλοκαπιταλιστής Χένρι Φορντ, ιδρυτής της ομώνυμης αυτοκινητοβιομηχανίας. Ο Φορντ έγραψε και τον αντισημιτικό λίβελλο “Ο Διεθνής Εβραίος”, ο οποίος έχει εκδοθεί και στην

Ελλάδα. Βασιζόμενος πάνω στα πλαστά “ντοκουμέντα” ο Φορντ υποστήριζε πως το σκιώδες Παν-εβραϊκό κράτος (αυτό που σήμερα θα λέγαμε ΝΤΠ) ελέγχει τις παγκόσμιες πηγές των ειδήσεων για να προετοιμάσει τα μυαλά των εθνών στην ιδέα της παγκόσμιας κυριαρχίας του: «Κανείς σήμερα δεν υποκρίνεται ότι αρνείται -εκτός από μερικούς εκπροσώπους τους οι οποίοι δεν κυβερνούν τη σκέψη των Εβραίων αλλά αναπτύσσονται προς το αποκλειστικό σκοπό να επηρεάσουν την μη Εβραϊκή σκέψη- πως τα κοινωνικά και οικονομικά διαλυτικά στοιχεία που βρίσκονται σήμερα στον κόσμο, δεν είναι μόνο επανδρωμένα αλλά και χρηματοδοτούμενα από τα Εβραϊκά συμφέροντα». Έτσι, οι Εβραίοι, με την αναλλοίωτη μοχθηρή τους φύση και τα εξίσου σκοτεινά τους κίνητρα, αποκτούν σταδιακά την παγκόσμια κυριαρχία: «Το Παν-Εβραϊκό κράτος έχει υποτελείς κυβερνήσεις σε κάθε πρωτεύουσα. Έχοντας εκδικηθεί τη Γερμανία, συνεχίζει κατακτώντας άλλα έθνη. Η Βρετανία έχει ήδη κατακτηθεί. Η Γαλλία και η Ρωσία εδώ και πολύ καιρό. Οι Η.Π.Α. με την καλής φύσης ανεκτικότητα σε όλες τις φυλές πρόσφερε μια γη της επαγγελίας. Ο Παν-Εβραϊσμός είναι εδώ. Η σκηνή των επιχειρήσεων αλλάζει. Ο Εβραίος όμως είναι πάντα ο ίδιος δια μέσου των αιώνων».

Κείμενα, λοιπόν, με τέτοιο ειδικό βάρος συνδιαμόρφωσαν το βαρύ αντισημιτικό κλίμα στην Ευρώπη και έχουν τη δική τους συμβολή στις διώξεις και τα πογκρόμ εναντίον των Εβραίων, που κορυφώθηκαν με την απόλυτη ναζιστική θηριωδία του Ολοκαυτώματος. Έξι χρόνια μετά την πρώτη δημοσίευση των “Πρωτοκόλλων” από τη Μακεδονία, τον Μάρτιο του 1934, το παράδειγμα της φιλελεύθερης εφημερίδας ακολούθησε και η φασιστική εφημερίδα Δράσις (όργανο της 3Ε). Μαζί δημοσίευσε και αποσπάσματα από το Mein Kampf, του Αδόλφου Χίτλερ. Ως γνωστόν, ένας από τους βασικούς υποστηρικτές της 3Ε ήταν ο βενιζελικός στρατιωτικός Στυλιανός Γονατάς, ο οποίος εκπροσωπώντας την κυβέρνηση Βενιζέλου παραβρέθηκε στα εγκαίνια των γραφείων της οργάνωσης με την ιδιότητα του Υπουργού Γενικού Διοικητή Μακεδονίας (4/01/1931). Μερικοί ακόμα διαπρεπείς βενιζελικοί πολιτικοί που πήραν μέρος στα εγκαίνια και στήριξαν την 3Ε ήταν ο υπουργός Πρόνοιας Λεωνίδα Ιασιωνίδης, ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης Χαρίσιος Βαμβακάς, αλλά και ο αστυνομικός διευθυντής της πόλης Γ. Καλοχριστιανάκης. Το παράδοξο είναι πως, σύμφωνα με το δημοσίευμα της Μακεδονίας, ανάμεσα στους προσκεκλημένους ήταν και ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης. Διαβάζουμε, λοιπόν, στην εφημερίδα Μακεδονία:

«Μετά πάσης επισιμητότητας και της εμπροπούσης επιβλητικότητας ετελέσθησαν χθες την πρωίαν τα εγκαίνια του νέου Κέντρου της Εθνικιστικής Οργανώσεως “Εθνική Ένωση Ελλάς”, εγκατασταθείσης εις το επί της οδού Πανταζίδου αριθμ. 8 κτίριον. Οι διάδρομοι και η μεγάλη αίθουσα

του Κέντρου είχαν διακοσμηθεί καταλλήλως με κυανόλευκους, γιρλάντες, εικόνες των ηρώων του 21, κίτρινα εμβλήματα, αετούς κλπ». Στον χαιρετισμό του προς τους φασίστες ο Στυλιανός Γονατάς εξήρε το έργο της 3Ε που υπερασπιζόταν το εθνικό συμφέρον σε μια υλιστική εποχή που κάποιοι φιλοσοφούντες θέλουν να μειώσουν την αγιότητα της θρησκείας και την ιερότητα της πατρίδας, ενώ οι κοσμοπολίτες και τα μίσθαρνα όργανα αντεθνικών κέντρων επιδιώκουν την ανατροπή των οικογενειακών παραδόσεων και την υπονόμευση και βίαιη ανατροπή της κοινωνικής υπόστασης. Σε μια τέτοια εποχή, λοιπόν, σύμφωνα με τον βενιζελικό πολιτικό, η “Εθνική Ένωση Ελλάς” εργάζεται με το ωραίο της πρόγραμμα για την εξύψωση του εθνικού φρονήματος και αμύνεται εναντίον όσων υποσκάπτουν τα θεμέλια της Πατρίδας, της Θρησκείας και της Οικογένειας. Στον δικό του χαιρετισμό ο Ιασωνίδης έδωσε συγχαρητήρια στη φασιστική οργάνωση: «ουχί υπό την ιδιότητα του υπουργού, αλλά ως αδερφός αυτής». Σύμφωνα με τον βενιζελικό υπουργό οι σκοποί και η φύση της 3Ε βρίσκουν σύμφωνους φύσει και θέσει όλους τους Έλληνες, ανεξαρτήτως κομματικής ιδιότητας. Ο βενιζελικός Δήμαρχος Θεσσαλονίκης από την πλευρά του χαρακτήρισε τη φασιστική οργάνωση ως ευεργετική και υποσχέθηκε ότι με τη θεσμική ιδιότητά του θα ενισχύσει τις οργανώσεις της πόλης που έχουν σα σκοπό την εξύψωση του εθνικού φρονήματος. Και κλείνει το άρθρο της Μακεδονίας: «Ακολουθώντας οι προσκεκλημένοι παρήλασαν προ πλουσιωτάτου κυλικείου. Ο Στρατηγός Κλάδος ανεκοίνωσαν ότι τα μέλη των Τριών Έψιλον είναι ελεύθερα να εισέρχονται εις τη Λέσχην της Στρατιωτικής Φρουράς. Εν τέλει πάντες απεχώρησαν με τας άριστα των εντυπώσεων».

Λίγους μήνες μετά τα εγκαίνια οι φασίστες, με τη συνδρομή της εφημερίδας Μακεδονία που δημιούργησε το κατάλληλο αντισημιτικό κλίμα, προχώρησαν σε ένα “εθνωφελές” πογκρόμ εναντίον της Εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης που κορυφώθηκε με τον εμπρησμό της συνοικίας του Κάμπελ στην Καλαμαριά (29 – 30 Ιουνίου 1931). Κομβικό ρόλο στα γεγονότα έπαιξε ο δημοσιογράφος και αρχισυντάκτης της Μακεδονίας, Νίκος Φαρδής. Η εφημερίδα Μακεδονία με μια σειρά αντισημιτικών άρθρων χρέωνε στους Εβραίους της πόλης εθνοπροδοτική στάση σε σχέση με το Μακεδονικό, αν και ο ίδιος ο Βενιζέλος πήρε αποστάσεις από αυτές τις αβάσιμες κατηγορίες. Αφορμή στάθηκαν οι αθλητικές εκδηλώσεις εβραϊκών σωματείων που πραγματοποιήθηκαν στη Σόφια της Βουλγαρίας τον Αύγουστο του 1930, με τη συμμετοχή του Γ.Σ. Μακαμπί Θεσσαλονίκης. Οι τριεπιλήτες μαζί με τις υπόλοιπες εθνικιστικές οργανώσεις κατηγορήσαν τον αντιπρόσωπο της Μακαμπί πως υιοθετούσε τις θέσεις της “Εσωτερικής Μακεδονικής Επαναστατικής Οργάνωσης” και ζήτησαν από τον Γονατά τη διάλυση του Συλλόγου.

Το ζήτημα επανήλθε στην επικαιρότητα τον Ιούνιο του 1931, με αφορμή την ανέγερση γυμναστηρίου της Μακαμπί. Η εφημερίδα Μακεδονία και πάλι πρωτοστάτησε στη δημιουργία αντισημιτικού κλίματος. Ενδεικτικά, στις 25 Ιουνίου του 1931 η Μακεδονία στοχοποιούσε την Μακαμπί ως εθνοπροδοτική: «Η ενοχή των λοιπών είναι μεγίστη. Το σωματείο αυτό είναι κατηγορούμενο ενώπιον της Ελληνικής γνώμης. Θεωρείται εχθρικό συγκρότημα, υπονομεύον την εθνικήν κυριαρχίαν. Το σωματείο αυτό λοιπόν πρέπει να διαλυθί (...) Η δημόσια γνώμη ζητεί να καταστραφούν αι φωλαί των εχιδνών και των όφρων». Η αναμόλυνση, λοιπόν, του ζητήματος οδήγησε τελικά σε σφοδρές συγκρούσεις ανάμεσα σε εθνικιστές (που είχαν τις πλάτες της αστυνομίας και ορισμένων στρατιωτικών) και σε Εβραίους (που είχαν την υποστήριξη των κομμουνιστών). Η βία κορυφώθηκε με την επίθεση φασιστών και στρατιωτικών στην Εβραϊκή φτωχογειτονιά Κάμπελ, όπου οι λάτρεις του τρίπτυχου Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια επιδόθηκαν σε βιαιοπραγίες, δολοφονίες, λεηλασίες και βιασμούς. Οι βενιζελικές εφημερίδες μίλησαν για “κομμουνιστική προβοκάτσια”...

Λίγες ημέρες μετά το αντισημιτικό πογκρόμ, η εφημερίδα Μακεδονία πανηγύριζε με το άρθρο της: “Υπάρχει μια διαπίστωση: Η ελληνική ψυχή ζη!”. Σύμφωνα με την εφημερίδα μέσα από την αναταραχή και την τρικυμία των τελευταίων ημερών αναδύθηκε μια λεπτομέρεια: «ότι δεν απέθαναν τα εθνικά ιδεώδη εις την ψυχή των Ελλήνων». Και αφού κατακρίνει προσχηματικά τις “παρεκτροπές” και τις “στιγμαίειες παραφορές”, διαπιστώνει πως είναι παρήγορο που δεν σταμάτησε ο εθνικός παλμός της μάζας (του αντισημιτικού όχλου δηλαδή): «Ιδού ότι υπάρχει παλμός, ιδού ότι υπάρχει οργανωμένη και συγκροτημένη εθνική δύναμις, ιδού ότι η νεότης δεν διεφθάρη και η μάζα ζη μέσα στα εθνικά ιδεώδη». Για την Μακεδονία όλη αυτή η δυναμική δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτη, αλλά να ριχτεί στον αγώνα εναντίον του κομμουνισμού: «Αφού υπάρχει δύναμις πειθαρχούσα εις την υψηλήν εθνικήν ιδεολογίαν διατί να μη ρίψη αυτόν τον όγκο της εξ ολοκλήρου κατά του κομμουνισμού, να τον συντρίψει, να τον εκμηδενίσει εξ ολοκλήρου; Αυτός είναι ο εχθρός που έρχεται να απειλήσει σοβαρώς τη γαλήνη της κοινωνικής μας ζωής. Ο κομμουνισμός είναι το σαράκι που θέλη να καταφάγη την εθνικήν μας υπόστασιν. Αι φάλαγγες των Εθνικών Οργανώσεων πρέπει αμέσως να στραφούν κατά αυτού (...) Το έδαφος πρέπει να ξεκαθαρισθή από τα κομμουνιστικά ζιζάνια. Αι εθνικά οργανώσεις έχουν ευρύ στάδιον δράσεως προς τα εκεί».

Η χλιαρή καταδίκη των αντισημιτικών πογκρόμ από τη Μακεδονία ήταν απλά ένας ελιγμός, καθώς έπρεπε να υπάρχει προσαρμογή στην επίσημη θέση της κυβέρνησης, που προέτασε ως νόμ. 1 εχθρό του κράτους τον κομμουνισμό. Ο ίδιος ο Βενιζέλος δυσανασχετούσε με τις αντι-

σημιτικές ταραχές που προκαλούσαν οι φασίστες, ωστόσο ήταν έτοιμος να δώσει πολιτική κάλυψη στην αντικομμουνιστική τους δραστηριότητα: «όσον αφορά την δράσιν [αυτής] εναντίον του κομμουνισμού [...] έχει όλων και την ιδικήν μου ευλογίαν». Για τη Μακεδονία, λοιπόν, τα αντισημιτικά “έκτροπα” ήταν καταδικαστέα μεν, αλλά πήγαζαν από τη δίκαιη “εθνική φιλοτιμία”, η οποία έπρεπε να στραφεί πλέον κατά του κομμουνισμού. Ο ρόλος των φασιστικών οργανώσεων σε αυτό το πλαίσιο ήταν παραπληρωματικός. Λειτουργούσαν ως ανεπίσημος βραχίονας της κρατικής καταστολής.

Η Μακεδονία είχε προαναγγείλει το πογκρόμ, όταν στις 23 Ιουνίου του 1931 έγραφε: «Έχομεν την απόφασιν να εκκαθαρίσωμεν τους λογαριασμούς μας με τους κακούς Ισραηλίτας, που μας παρανοούν. Ευχόμεθα οι τελευταίοι να μετρώνται εις τα δάκτυλα. Αλλά κι αν είναι περισσότεροι η εκκαθάρισις θα γίνη». Για το λόγο αυτό ο αρχισυντάκτης της εφημερίδας, Νίκος Φαρδής, ήταν ένας εκ των 11 κατηγορούμενων στη δίκη – παρωδία που πραγματοποιήθηκε στη Βέροια, τον Απρίλιο του 1932. Όλοι οι κατηγορούμενοι, μεταξύ των οποίων και ο Γιώργος Κοσμίδης, επικεφαλής των τριεπιλήτων, αθωώθηκαν. Ο Νίκος Φαρδής, μπορούσε να συνεχίσει τη φασιστική του προπαγάνδα μέσα από τη “δημοκρατική” εφημερίδα. Στις 13 Σεπτεμβρίου του 1932 η Μακεδονία δημοσίευσε στο πρωτοεξελίδο της εγκωμιαστικό άρθρο για τη εξακτινίωση του χιτλερισμού. Τίτλος του άρθρου: “Ο κοινοβουλευτισμός εχρεωκόπησεν. Τα εθνικοσοσιαλιστικά κόμματα όλου του κόσμου”. Ο συντάκτης του άρθρου δεν κρύβει τη χαρά του για την εξάπλωση της ναζιστικής ιδεολογίας: «Όπως η κηλίς του ελαίου απλώνεται επί του χάρτου, έτσι και αι αρχαί του Χίτλερ διεδόθησαν αστραπιαίως εις όλον τον κόσμο». Στην κατακλείδα του άρθρου αναφέρει: «Συμπέρασμα: Ο κοινοβουλευτισμός εχρεωκόπησεν. Φαίνεται ανίκανος να σώση τον κόσμον από το σημερινό κατάντημα. Οι λαοί τραβούν προς νέα ιδεώδη». Το άρθρο υπογράφονταν από ένα F. Είναι προφανές ότι συντάκτης του άρθρου ήταν ο Φαρδής.

Τον Νίκο Φαρδή θα τον ξανασυναντήσουμε κατά τη διάρκεια της κατοχής, όταν αρθρογραφήσει στη ναζιστική εφημερίδα Νέα Ευρώπη, ενώ οι αρχές κατοχής τον προσλάβανε ως λογοκριτή θεατρικών έργων, ταινιών, περιοδικών κλπ. Αργότερα έγινε προϊστάμενος του ελληνικού τμήματος του Γερμανικού Γραφείου Τύπου, που είχε ιδρυθεί το 1942. Στις 23 Οκτωβρίου του 1945 ο Φαρδής θα κληθεί ως κατηγορούμενος από το Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων στη Θεσσαλονίκη, στη λεγόμενη “δίκη των δωσίλογων δημοσιογράφων”. Ωστόσο, απουσίαζε και η υπόθεσή του διαχωρίστηκε. Λίγα χρόνια αργότερα αθωώθηκε. Και πάλι σκανδαλωδώς.

Πολύκαρπος Γ.

30 χρόνια με την εξεγερμένη αξιοπρέπεια

Με αφορμή τη συμπλήρωση 30 χρόνων από την εξέγερση των Ζαπατίστας στην Τσιάπας, αναδημοσιεύουμε αποσπάσματα από το βιβλίο «Σαν τον Ζαπάτα και τον Τσε» του Λεωνίδα Οικονομακη (εκδ. Ακυβέρνητες Πολιτείες, 2020).

Τα αιτήματα της ζαπατιστικής εξέγερσης ήταν απλά: δουλειά, γη, στέγη, τροφή, υγεία, εκπαίδευση, ανεξαρτησία, ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη, ειρήνη, στα οποία αργότερα προστέθηκαν ο πολιτισμός και η επικοινωνία. Τα αιτήματα ήταν περίπου τα ίδια με αυτά της Μεξικανικής Επανάστασης του 1910, κεντρικό πρόσωπο της οποίας και πολύ αγαπημένη φιγούρα ακόμη και σήμερα ήταν ο Εμιλιάνο Ζαπάτα, από τον οποίο πήραν το όνομά τους οι Ζαπατίστας.

Έκτοτε κύλησε πολύ νερό στ’ αυλάκι, οι διεργασίες μέσα στις εξεγερμένες κοινότητες δεν έπαψαν ποτέ, ούτε η αστείρευτη έμπνευση που μοιράστηκε στα κινήματα σε παγκόσμιο επίπεδο από τον τρόπο οργάνωσης και δράσης τους, από τα υπαρκτά ερωτήματα που εύλογα προκύπτουν μέσα στην επαναστατική πρακτική. Οι Ζαπατίστας ποτέ δεν έπαψαν να δρουν τοπικά αλλά να σκέφτονται παγκόσμια, γεγονός που λειτούργησε αμφίδρομα στους λαούς της γης που αγωνίζονται «από τα κάτω» ενάντια στην φτώχεια, την παγκοσμιοποίηση, τον καπιταλισμό. Ποτέ δεν έπαψε, από την άλλη, και ο πόλεμος του μεξικάνικου κράτους και των παραστρατιωτικών ομάδων απέναντι στο κίνημα των Ζαπατίστας. Η έμπρακτη διεθνιστική αλληλεγγύη έχει σταθεί πολλές φορές ανάχωμα στις απόπειρες εξαπόλυσης συντριπτικής επίθεσης εναντίον τους.

Στο βιβλίο του Οικονομακη παρατίθενται με αναλυτικό και πρωτότυπο τρόπο τα γνωρίσματα τόσο της προγονικής οργάνωσης του EZLN, των FLN, όσο και οι λόγοι που οδήγησαν στην στρατηγική επιλογή της Αυτονομίας του κινήματος.

1η Ιανουαρίου 1994

Προεδρικό Μέγαρο, Πόλη του Μεξικού.

Το πρωτοχρονιάτικο πάρτι σχόλασε, και ο πρόεδρος Carlos Salinas de Gortari πηγαίνει για ύπνο ευτυχής, γνωρίζοντας πως στη δύση της θητείας του το Μεξικό εισέρχεται στους κύκλους του «Πρώτου Κόσμου». Με τη Βορειοαμερικανική Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου (εφεξής NAFTA) που έχει μόλις τεθεί σε ισχύ, Μεξικό, Καναδάς και ΗΠΑ ιδρύουν μια «ζώνη ελεύθερου εμπορίου», στο πλαίσιο της οποίας τα προϊόντα θα κυκλοφορούν ανάμεσα στις τρεις χώρες χωρίς περιορισμούς. Όχι όμως και οι άνθρωποι, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Η NAFTA, βεβαίως, σημαίνει και κάτι ακόμη: πλήρως απροσπάτευτοι πια, οι Μεξικανοί αγρότες και μικροπαραγωγοί θα βρεθούν αντιμέτωποι με τον αθέμιτο ανταγωνισμό των πολυεθνικών της Βορείου Αμερικής, που παράγουν τα προϊόντα τους πολύ φθηνότερα και σε πολύ μεγαλύτερες ποσότητες.

Όπως και να έχει, ο Carlos Salinas de Gortari δεν έμελλε να κοιμηθεί πολύ εκείνο το βράδυ. Πύρω στις 3 π.μ. θα ξυπνήσει από το επίμονο κρουδούνημα του τηλεφώνου. Είναι ο Υπουργός Άμυνας, στρατηγός Antonio Riviello Bazan: «Έγινε εξέγερση στην Τσιάπας. Ένοπλοι κουκουλοφόροι κατέλαβαν επτά πόλεις. Δεν γνωρίζουμε ακόμη ακριβή αριθμό. Έχουν βαφτίσει το κίνημα τους Ζαπατίστας και τον στρατό τους EZLN».

Ποιοι ήταν όμως εκείνοι οι κουκουλοφόροι που –φέροντας ενίοτε μονάχα ζύλινα όπλα– κατάφεραν να χαλάσουν τα όνειρα του Προέδρου και να κερδί-

Το караβάνι των απόκληρων

Μια συνεχιζόμενη ιστορία απανθρωπιάς, βιαιότητας και πολέμου που χάνεται στα βάθη των αιώνων

Με αφορμή την πρόσφατη τροπολογία της κυβέρνησης για την παραχώρηση άδειας διαμονής ορισμένου χρόνου σε μετανάστες χωρίς χαρτιά, κάνουμε την παρακάτω -γενικών διαστάσεων- επισήμανση, ώστε να μπαίνουν ορισμένα πράγματα στη θέση τους και για να μην ξεχάσουμε και αυτά που ξέραμε την ώρα που παρακολουθούμε τη δήθεν φιλομεταναστευτική πλειοψηφία του κυβερνώντος κόμματος να «συγκρούεται» με τους «σκληρούς» της ακροδεξιάς πτέρυγας:

Περισσότερα από 82 εκατομμύρια άνθρωποι ξεριζώθηκαν από τους τόπους τους το 2020, σε μια χρονιά πανδημίας δηλαδή, όπου οι περιορισμοί της μετακίνησης ήταν εμφανείς διεθνώς. Σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης ο συνολικός αριθμός μεταναστών σε παγκόσμιο επίπεδο για την ίδια χρονιά άγγιξε τα 300 εκατομμύρια, αυξημένος κατά 120 εκατομμύρια στα τελευταία 30 χρόνια και τριπλάσιος από τη δεκαετία του 1970.

Τα παραπάνω στοιχεία δεν αναφέρονται τυχαία. Η αυγή του 2024 βρίσκει την ανθρωπότητα σημαδεμένη από την ανελέητη σφαγή του παλαιστινιακού λαού από το κράτος-δολοφόνο του Ισραήλ. Από τον βίαιο ξεριζωμό εκατομμυρίων ανθρώπων στη Γάζα. Από τη συνέχιση του ιμπεριαλιστικού πολέμου στην Ουκρανία και τη γενίκευση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιπαραθέσεων και της πολεμικής προετοιμασίας στην Μέση Ανατολή, την Ανατολική Ευρώπη και σε πολλές περιοχές του πλανήτη, όπου γεννούν εκατομμύρια πρόσφυγες. Πρόσφυγες που στην προσπάθειά τους να ξεφύγουν από τη φτώχεια και το θάνατο, βρίσκονται συχνά αντιμέτωποι μαζί του κατά τη διάσχιση χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων. Λίγοι μόνο μήνες πέρασαν από το τεράστιο έγκλημα με τους εκατοντάδες ξεριζωμένους που πνίγηκαν αβοήθητοι στ' ανοιχτά της Πύλου.

Είναι οι βόμβες, είναι οι πόλεμοι, είναι το κυνήγι των στρατιωτικών εξοπλισμών, οι ιμπεριαλιστικές επιθέσεις, η επανακάρηση των συνόρων από τα αφεντικά βαμμένη με το αίμα των λαών στον παγκόσμιο χάρτη που επιστρατεύονται για να ανοίξουν οι «σύγχρονοι δρόμοι του μεταξίου», τα ενεργειακά περάσματα, για να εδραιωθεί παντού η λεγόμενη καπιταλιστική ανάπτυξη εν μέσω κρίσης συνθλίβοντας παράλληλα τους φτωχούς και τους εξαθλιωμένους αυτού του κόσμου.

Είναι μέσα στην ίδια παράλογη πραγματικότητα των χαστικών ανισοτήτων όπου τα αστικά κράτη σε διεθνές επίπεδο, υψώνουν φράχτες και στήσουν στρατόπεδα συγκέντρωσης για τους απόκληρους του καπιταλιστικού κόσμου τους, ενώ συμπληρώνουν τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών ανοίγοντας όποτε τους βολεύει τη στρόφιγγα που τους παρέχει φτηνά εργατικά χέρια σέρνοντας στα σύγχρονα σκλαβοπάζαρα εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους που εξαρτώνται από αδίστακτους εργοδότες ώστε να ανανεώνουν τις νόμιμες άδειες παραμονής τους.

Ταυτόχρονα, καίδευοντας τα αυτιά του φασιστικού και ακροδεξιού εσμού που αναδύεται -ταχύτατα ριζωμένος πάνω στα ερείπια της κρίσης και στα μνημεία της μισαλλοδοξίας, επιδιώκουν να επιβάλουν στο δημόσιο λόγο τον όρο λαθρομετανάστευση αντικαθιστώντας τις έννοιες της προσφυγιάς και της μετανάστευσης, πολιτικής ή οικονομικής. Η επιδίωξη αυτή γίνεται στοχευμένα ώστε μέσα από το χαρακτηρισμό «λαθρο» να αποποιηθούν αυτοί που γεννάνε την πείνα, τη φτώχεια, την εξαθλίωση και τον αναλφαβητισμό, τις τεράστιες και εγκληματικές ευθύνες τους για τη δημιουργία των συνθηκών ξεριζωμού και να στοχοποιηθούν οι μετανάστες ως εισβολείς. Μια επιμελής εκστρατεία αντιστροφής της πραγμα-

τικότητας κατά την οποία ο θύτης γίνεται θύμα όπου πρέπει να αμυνθεί με κάθε μέσο, ενώ το θύμα, δηλαδή ο πεινασμένος, ο βομβαρδισμένος, ο άρρωστος, ο αποκλεισμένος, μετονομάζεται σε «εισβολέα» και επομένως δεν δικαιούται προστασίας, δικαιωμάτων, κάνει ακόμα και την ίδια την ανθρώπινη υπόστασή του.

Είναι μέσα σε αυτή τη χρονική φάση, όπου στον αστραφτερό και εκσυγχρονισμένο κόσμο τους, περίπου ο μισός παγκόσμιος πληθυσμός στερείται την πρόσβαση σε στοιχειώδη αγαθά για την ανθρώπινη ύπαρξη, όπως τροφή, καθαρό νερό, στέγη, ηλεκτρικό ρεύμα, αποχέτευση, πρόσβαση σε αξιοπρεπείς δομές υγείας, βασική παιδεία. Χαρακτηριστικό είναι πως οι άνθρωποι που είναι θύματα υποσιτισμού ξεπέρασαν τα 150 εκατομμύρια με στοιχεία του 2021, με 11 ανθρώπους να πεθαίνουν ανά λεπτό εξαιτίας της πείνας, με τους μισούς περίπου να είναι παιδιά. Στα 2023, οι άνθρωποι συνεχίζουν να πεθαίνουν από ελονοσία, ενώ στις λεγόμενες υποανάπτυκτες χώρες, 1 στα 6 παιδιά πεθαίνει πριν συμπληρώσει τα 5 του χρόνια, και 250 εκατομμύρια από αυτά που επιβιώνουν τελικά, δεν πάνε στο σχολείο, ενώ περισσότεροι από τους μισούς ανθρώπους σε όλο τον κόσμο ζουν με λιγότερα από 3 δολάρια τη μέρα, την ώρα που ο αριθμός όσων ζουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας (λιγότερο από 1 δολάριο τη μέρα) βρίσκεται στο ένα τέταρτο του συνολικού.

Την ίδια ώρα, είναι μόνο 25 οι άνθρωποι στον πλανήτη που συγκεντρώνουν στα χέρια τους πλούτο που ισοδυναμεί με την συνολική περιουσία του μισού πληθυσμού, τη στιγμή μάλιστα που αν φορολογούνταν η περιουσία τους κατά 0,5% παραπάνω θα αρκούσε για να εξαλειφθεί ο αναλφαβητισμός με το τίσιμο σχολείων, να υπάρχει πρόσβαση στην υγεία, ενώ αν το 4% της περιουσίας τους αναδιανεμόταν τότε θα έπαυε να υπάρχει η πείνα. Θα χρειαζόταν, δε, η δήμευση της περιουσίας των 7 πλουσιότερων ανθρώπων ώστε να εξαλειφθεί η φτώχεια, ώστε να ζουν όλοι με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

Όπως σωστά έχει επισημανθεί, «μέσα στον πραγματικά αντεστραμμένο κόσμο, το αληθινό δεν είναι παρά μια στιγμή του ψεύτικου». Έτσι λοιπόν, όλα όσα αναφέρονται παραπάνω ως δυνητικά συμβάντα καλύτερευσης των συνθηκών ζωής της ανθρωπότητας, δεν είναι τίποτε άλλο παρά υποθέσεις εργασίας. Ο κόσμος τους δεν μπορεί να υπάρχει χωρίς τις ανισότητες αυτές, οι δυτικές κοινωνίες δεν μπορούν να μείνουν σιωπηλές αν δεν αντιμετωπίζουν το φόβο του ξένου, ο καπιταλισμός δεν μπορεί να είναι καπιταλισμός αν αντί για τη λεηλασία του πλανήτη και το ξεζούμισμα των ανθρώπων, έσκυβε με ευαισθησία πάνω στα προβλήματα τους και επιχειρούσε να τους βοηθήσει. Για το λόγο αυτό, η πιο ασφαλής επιλογή για την συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη που βιώνουν τα αποτελέσματα του σάπιου συστήματος τους, είναι ο κοινός αγώνας ντόπιων και ξένων εργατών, ως κομμάτι της ίδιας κοινωνικής βάσης που πλήττεται με κάθε δυνατό τρόπο από το κράτος και το κεφάλαιο. Ο αγώνας ενάντια στους πολέμους, τους φασιστικούς φράχτες, τις δολοφονικές επαναπροωθήσεις, τα σύγχρονα απαρτχάιντ. Ο αγώνας για ζωή με αξιοπρέπεια στο μπόι των ονείρων, των αναγκών και των ιδανικών όλων των ανθρώπων.

Δήμος Π.

σουν την προσοχή (και τις καρδιές) ολόκληρου του κόσμου; Από πού έρχονταν και τι ζητούσαν;

Παρά το εύρος της, η αφήγηση για το κίνημα των Ζαπατίστας και του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση ξεκινάει συνήθως με μια ιστορία που θυμίζει παραμύθι και, παρά τις όποιες παραλλαγές, έχει ως εξής: «Στις 17 Νοέμβρη 1983, έξι αντάρτες -πέντε άντρες και μια γυναίκα-, τρεις εκ των οποίων αυτόχθονες και τρεις μιγάδες, καταφτάνουν στη ζούγκλα Λακαντόνα και συγκροτούν τον EZLN».

Οι πρώτοι εκείνοι έξι αντάρτες ήταν επίσης μέλη μιας άλλης, παλιότερης επαναστατικής οργάνωσης με το όνομα Δυνάμεις για την Εθνική Απελευθέρωση, FLN.

[...] Η πορεία του στρατού των Ζαπατίστας στον ένοπλο αγώνα δεν ξεκίνησε το 1983, όταν εκείνοι οι τρεις μιγάδες και οι τρεις ιθαγενείς έστησαν στην Τσιάπας τον πρώτο καταυλισμό. Για να εντοπίσουμε την αρχή του νήματος πρέπει να ανατρέξουμε στην ιστορία της μητρικής του οργάνωσης.

[...] Όταν ιδρύθηκαν οι FLN το 1969, η μεξικανική νεολαία είχε χάσει κάθε ελπίδα πως θα μπορούσε να υπάρξει αλλαγή μέσα από τη νόμιμη οδό. Έναν χρόνο αργότερα άλλωστε, η κυβέρνηση του PRI είχε πνίξει στο αίμα το πιο δυναμικό ειρηνικό κίνημα υπέρ της δημοκρατίας στην ιστορία της χώρας, στην πλατεία των Τριών Πολιτισμών, στο Τλατελόλκο. Στη δεκαετία που ακολούθησε, περισσότερα από τριάντα ένοπλα κινήματα ήταν ενεργά στις πόλεις και στην επαρχία του Μεξικού, στελεχωμένα κυρίως από φοιτητές και απογοητευμένους νέους. [...] Σύμφωνα με εξέχον πρώην στέλεχος του FLN, ο ένοπλος αγώνας ήταν μονόδρομος και είχε επιβληθεί από τον εχθρό, δηλαδή το μεξικανικό κράτος. Ωστόσο, ο παράγοντας που καθόρισε εν τέλει το δρόμο που πήραν οι FLN ήταν ο θρίαμβος της Κουβανικής επανάστασης. Οι Δυνάμεις υπήρξαν γνήσιο τέκνο της πολιτικής ατμόσφαιρας του '68, άντλησαν έμπνευση από τον Κάστρο και τον Γκεβάρα, ενώ παράλληλα άσκησαν κριτική στο σταλινισμό.

[...] Το γεγονός ότι η επανάσταση της 1ης Ιανουαρίου του 1994 δεν πυροδό-

τησε την αντίδραση που προσδοκούσε ο EZLN -την εξέγερση, δηλαδή, του μεξικανικού λαού κατά της κυβέρνησης και τη συμμετοχή του στον αγώνα- οδήγησε σταδιακά τους Ζαπατίστας στη στρατηγική επιλογή της αυτονομίας. Διαπιστώνοντας ότι η «αλλαγή βαθμίδας» ήταν προς το παρόν ανέφικτη και κατανοώντας ότι οι οργανωτικές δυνατότητες του EZLN καθιστούσαν απαγορευτική την κατά μέτωπο σύγκρουση με τον μεξικανικό στρατό, οι Ζαπατίστας υποχώρησαν εγκαίρως στη ζούγκλα, ώστε να συσχεφθούν με τους ιθαγενείς για τις μελλοντικές τους κινήσεις: τότε ήταν που στράφηκαν στη de facto αυτονομία.

[...] Η επιλογή της αυτονομίας δεν προέκυψε συμπτωματικά, αλλά ως αποτέλεσμα της προσπάθειας των Ζαπατίστας να εξελίξουν τους θεσμούς που είχαν συγκροτήσει καιρό πριν την εξέγερση: νέες δομές διακυβέρνησης, νέες διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αλλά και ένα αυτόνομο σύστημα υγείας. Όλα τα παραπάνω επεκτάθηκαν και εμπλουτίστηκαν με το χρόνο, έχοντας εξελιχθεί σε αυτό που σήμερα αποκαλούμε Ζαπατιστική Αυτονομία.

Ένα όμορφο ιδανικό

Λόγος της Emma Goldman στην Αίθουσα των Εργατών, στο West 12th St. και Walker St., στο Σικάγο, τον Μάρτιο του 1908. Η ομιλία ανατυπώθηκε σε διάφορα φυλλάδια, «Αναρχία και τι πραγματικά αντιπροσωπεύει» και «Αναρχισμός: Τι πραγματικά υποστηρίζει».

Στον κοινό νου, ο αναρχισμός σημαίνει καταστροφή. Για τον πιο πνευματικά φωτισμένο σημαίνει ένα ιδανικό - ένα όμορφο αλλά απόλυτα ανέφικτο ιδανικό. Ο αναρχισμός υπερασπίζεται την καταστροφή των θεσμών που κρατούν τον ανθρώπινο νου σε δουλεία και που κλέβουν από την ανθρωπότητα το δικαίωμα στη χρήση των αναγκών για τη ζωή. Από την άποψη των χρημάτων, ο αναρχισμός είναι πραγματικά ανέφικτος, και εκείνοι των οποίων ο στόχος στη ζωή είναι ο πλούτος και η δύναμη θα κάνουν καλά να μείνουν μακριά από το αναρχικό κίνημα. Αλλά από την άποψη της πραγματικής αξίας, του ανθρώπινου χαρακτήρα, της ακεραιότητας και της πραγματικής χρησιμότητας στην κοινωνία, ο αναρχισμός είναι η πιο πρακτική από όλες τις θεωρίες - μια πρόταση την οποία θα προσπαθήσω να αποδείξω.

Ο αναρχισμός είναι μια θεωρία της ανάπτυξης του ανθρώπου που δίνει λιγότερο άγχος από τον σοσιαλισμό στην οικονομική ή υλιστική πλευρά των κοινωνικών σχέσεων. Όμως, ενώ αναγνωρίζουμε ότι η αιτία του άμεσου κακού είναι οικονομική, πιστεύουμε ότι η λύση του κοινωνικού ζητήματος που αντιμετωπίζουμε σήμερα πρέπει να επιλυθεί από την ισόποση εκτίμηση ολόκληρης της εμπειρίας μας στο υπάρχον.

Για να κατανοήσουμε την κοινωνία σαν σύνολο πρέπει να αναλύσουμε τα ξεχωριστά άτομα της κοινωνίας - δηλαδή, το άτομο και τα κίνητρα που ωθούν κάθε άτομο και κάθε συλλογική πράξη. Ποια είναι αυτά τα κίνητρα;

Πρώτον, το ατομικό ένστικτο, που αντιπροσωπεύει την αυτο-έκφραση. Δεύτερον, το κοινωνικό ένστικτο, που εμπνέει τη συλλογική και κοινωνική ζωή. Αυτά τα ένστικτα στην λανθάνουσα κατάσταση τους δεν είναι ποτέ ανταγωνιστικά μεταξύ τους.

Αντίθετα, εξαρτώνται το ένα από το άλλο για την πλήρη και φυσιολογική ανάπτυξή τους. Δυστυχώς, η οργάνωση της κοινωνίας είναι τέτοια που αυτά τα ένστικτα μπαίνουν σε συνεχή ανταγωνισμό.

Πράγματι, η εμπειρία μας στη σκέψη και τη δράση είναι η καταγραφή αυτής της διαμάχης σε κάθε άτομο και η αντανάκλασή της σε κάθε κοινωνία.

Για να διευκρινίσω καλύτερα αυτό που θέλω να πω, επιτρέψτε μου να σας δώσω δύο παραδείγματα, που αντιπροσωπεύουν την ακραία ανάπτυξη του ατομικού και κοινωνικού ενστίκτου. Πάρτε για παράδειγμα τον Russell Sage, έναν άνθρωπο του οποίου τα ατομικά ένστικτα δεν γνώριζαν όρια. Έναν άνθρωπο που, για να χρησιμοποιήσω μια κοινή παροιμία, δεν τηρούσε καν τη ειλικρίνεια που υπάρχει συνήθως μεταξύ των κλεφτών.

Εννοώ ότι οι μέθοδοι για την επίτευξη του στόχου του, τη συσσώρευση του πλούτου, ήταν τόσο σκοτεινές, τόσο αδίστακτες, που ακόμη και οι όμοιοί του, δεν του είχαν ιδιαίτερο σεβασμό.

Πράγματι, είναι ασφαλές να πούμε ότι το ένστικτο που προκάλεσε τις ενέργειες του Russell Sage ήταν τόσο αντικοινωνικό που κάθε ένα από τα βήματά του είχε ως αποτέλεσμα να συντρίψει την ανθρώπινη ζωή και να φέρει αμέτρητη δυστυχία και φτώχεια.

Ένας τέτοιος τύπος ανθρώπου είναι δυνατός μόνο σε μια κοινωνία που βασίζεται στην ανισότητα, μια κοινωνία που συγκροτείται όχι με φυσικούς δεσμούς, αλλά με τεχνικές και αυθαίρετες μεθόδους.

Και πάλι, ας πάρουμε έναν τύπο ανθρώπου με το κοινωνικό ένστικτο που αναπτύχθηκε στο άκρο, τη Louise Michelle, την παγκοσμίου φήμης αναρχική «Mother Louise», όπως την αποκαλούσε κάθε παιδί του περιθωρίου. Η αγάπη της για τον άνθρωπο και τα ζώα δεν γνώριζε όρια.

Δεν είχε σημασία αν ήταν γαλήνιο γατάκι ή άστεγος σκύλος ή απροστάτευτος άνθρωπος - έδωσε σε όλους, ακόμη και την τελευταία μπουκιά ψωμιού.

Ωστόσο, για να ικανοποιήσει τη μεγάλη ψυχή της, αναγκάστηκε να αρνηθεί το ατομικό της ένστικτο σε τέτοιο βαθμό ώστε να ζήσει σε μεγάλη και συνεχή φτώχεια, να εκθέσει τον εαυτό της σε πολλούς κινδύνους, στη φυλάκιση και στη ζέστη της Νέας Καληδονίας, όπου είχε σταλεί με πολλούς άλλους πολιτικούς κρατούμενους μετά

την Κομμούνα του Παρισιού του '71.

Οι αναρχικοί επιμένουν ότι οι συνθήκες πρέπει να είναι ολοκληρωτικά λάθος εάν τα ανθρώπινα ένστικτα εξελίσσονται τόσο ακραία το ένα εις βάρος του άλλου.

Ο αναρχισμός, επιστημονικά και φιλοσοφικά, αντιπροσωπεύει αυτή τη δύναμη στην ανθρώπινη ζωή που μπορεί να εναρμονίσει και να ενώσει τα ατομικά και κοινωνικά ένστικτα του ατόμου και της κοινωνίας.

Το μεγαλύτερο εμπόδιο στον τρόπο μιας τέτοιας αρμονικής ανάμειξης, είναι η ιδιοκτησία ή το μονοπώλιο των πραγμάτων - η άρνηση του δικαιώματος των άλλων για χρήση τους και η εξουσία - η εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο, ενσωματωμένη στο μοντέλο της πλειοψηφίας, ή η απόλυτη περιφρόνηση της ατομικής ζωής στο σύνολο που θέλουν να ονομάζουν κοινωνία.

Επομένως, η πρώτη τάση του αναρχισμού είναι να αναγνωρίσει την αξιοπρέπεια του κάθε ανθρώπου, απαλλάσσοντάς τον από κάθε είδους αυθαίρετο περιορισμό - οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό.

Με τον τρόπο αυτό, ο αναρχισμός προτείνει να καταστούν εμφανείς στην πραγματική τους δύναμη, οι κοινωνικοί δεσμοί, οι οποίοι πάντα θα υπάρχουν και πάντα θα ενώνουν τους ανθρώπους και που αποτελούν την πραγματική βάση μιας πραγματικά φυσιολογικής και λογικής κοινωνίας. Τα μέσα για να γίνει αυτό εξαρτώνται από τις λανθάνουσες ιδιότητες του κάθε ανθρώπου και τις ευκαιρίες του.

Έχω ήδη μιλήσει για την καταναγκαστική και αυθαίρετη τάση του συγκεντρωτισμού είτε στη βιομηχανική είτε στην πολιτική ζωή ενός λαού, και τώρα θέλω να πω λίγα λόγια σχετικά με την πιο επικίνδυνη πλευρά του συγκεντρωτισμού για τους αναρχικούς.

Ο άνθρωπος έχει υποβαθμιστεί σε ένα απλό μέρος μιας μηχανής και όλα αυτά που συνθέτουν τον αυθορμητισμό, την πρωτοτυπία, τη δύναμη της πρωτοβουλίας, είτε αργοπεθαίνουν είτε θανατώθηκαν εντελώς σε αυτόν μέχρι που έχει μετατραπεί σε ένα ζωντανό πτώμα, σέρνοντας μία άσκοπη - χωρίς πνεύμα και ιδανικά - ύπαρξη.

Ο άνθρωπος είναι εδώ για να θυσιάσεται στον βωμό των πραγμάτων, σωρών και σωρών πραγμάτων, που είναι τόσο σκοτεινά και θαμπά όσο οι ανθρώπινες μηχανές που τα παράγουν.

Ωστόσο, πώς μπορούμε να μιλάμε για κοινωνικό πλούτο όταν η παραγωγή αυτού του πλούτου μπορεί να επιτευχθεί μόνο εις βάρος ανθρώπινων ζωών, εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπινων ζωών; Και τι αξίζουν αυτές οι ζωές χωρίς τη δύναμη της πρωτοβουλίας και του αυθορμητισμού;

Ο αναρχισμός υποστηρίζει ότι η απλούστερη ανθρώπινη ζωή είναι απείρως πιο σημαντική για την κοινωνία από ό, τι ο επιστημονικός κανονισμός και η υποταγή στις κοινωνικές επιταγές.

Διότι, σε αναλογία που αυτή η απλή ζωή μετατρέπεται σε συνειδητό, έξυπνο, καλά δουλεμένο παράγοντα, αναγνωρίζοντας την πραγματική σχέση του ανθρώπου με τους γύρω του, οι κανονισμοί και οι μορφές θα ακολουθηθούν.

Οι αναρχικοί πιστεύουν ότι η οργανωμένη εξουσία, ή το κράτος, είναι απαραίτητη μόνο προς το συμφέρον του μονοπωλίου. Δεν βλέπουν τι έχει προωθήσει σε κάθε στιγμή στην ιστορία του ανθρώπου, στην ανθρώπινη ευημερία ή σε τι βοήθησε με οποιονδήποτε τρόπο στην οικοδόμηση του ανθρώπινου χαρακτήρα ή των ανθρώπινων δυνατοτήτων. Ο αναρχισμός, επομένως, στοχεύει στην ταυτόχρονη ανατροπή του μονοπωλίου και της κυ-

βέρνησης.

Είναι καλό να κάνουμε εδώ τη διάκριση μεταξύ της κυβέρνησης ως οργανωμένη αρχή, της οποίας οι σκοποί επιτυγχάνονται ανά πάσα στιγμή μέσω της άσκησης ωμής βίας - αστυνομία, πολιτοφυλακές, στρατοί και ναυτικό σε όλο τον κόσμο - και της κυβέρνησης με την έννοια της αναδυόμενης κοινωνικής τάξης και ευτυχίας, της οποίας η άμεση εμφάνιση θα σημαίνει την εξαφάνιση των παγκόσμιων υποδουλωτικών και σφαγιαστικών δυνάμεων του μονοπωλίου.

Ο κεντρικός σχεδιασμός στην παραγωγή κατέστησε αναγκαία μια συγκεντρωτική μορφή διακυβέρνησης που αυξάνει συνεχώς την εξουσία της και διαρκώς ξεδιπλώνεται στην παραμικρή πτυχή της ανθρώπινης ζωής.

Στην πραγματικότητα, είναι ασφαλές να πούμε ότι όλη η ζωή του ανθρώπου, από τη γέννηση έως τον τάφο βρίσκεται υπό συνεχή παρακολούθηση της εξουσίας. Νομίζω ότι η Αμερική απεικονίζει αυτό το σημείο τέλεια. Όσο αυτή η χώρα ήταν νέα και οι άνθρωποι της μάχονταν και αγωνίζονταν για ζωή, ελευθερία και επιδίωξη ευτυχίας, κάθε άνθρωπος βασιζόταν σε κάτι.

Οι άνθρωποι είχαν στενότερη σχέση μεταξύ τους και η αίσθηση συντροφικότητας και αδελφότητας ήταν πιο έντονη και βαθύτερη.

Αλλά, αναλογικά, καθώς η Αμερική μεγάλωνε στον πλούτο, η μέθοδος διακυβέρνησής της έγινε πιο συγκεντρωτική, πιο εκτεταμένη, όλο και πιο αντίθετη με τη ζωή και τα δικαιώματα του ανθρώπου, ο οποίος μέχρι σήμερα υποφέρει να παρατείνει την άθλια ύπαρξή του, όχι «χάρη του Θεού», αλλά με τη χάρη ενός δικτύου νόμων για το οποίο δεν γνωρίζει τίποτα και που είναι απολύτως ξένοι για τη φυσική ανάπτυξη και εξέλιξη του.

Έτσι, ο αναρχισμός σημαίνει εθελοντικές παραγωγικές και διανεμητικές ενώσεις, χρησιμοποιώντας ένα κοινό κεφάλαιο, ενοποιημένο σε κοινότητες, που τελικά εξελίσσεται σε κομμουνισμό στην παραγωγή και την κατανάλωση, αναγνωρίζοντας πάντοτε το δικαίωμα του ατόμου ή ενός αριθμού ατόμων να οργανώσουν τον τρόπο εργασίας τους - σε αρμονία με τις επιθυμίες ή την κλίση τους.

Όσον αφορά τα εγκλήματα και τους εγκληματίες, οι αναρχικοί γνωρίζουν πολύ καλά ότι δεν είναι τίποτα άλλο παρά συμπτώματα μιας τεχνητής κοινωνικής ρύθμισης, που επιβάλλονται από την εξουσία. Θα εξαφανιστούν σε μεγάλο βαθμό με την καταστροφή των δημιουργών τους, δηλαδή του καπιταλισμού και της κυβέρνησης.

Το έγκλημα που προκύπτει από έναν «ελαττωματικό» εγκέφαλο, σίγουρα δεν μπορεί να θεραπευτεί με ωμή βία. Αλλά σίγουρα οι σύγχρονες ιατρικές μέθοδοι και η αυξημένη αίσθηση συντροφικότητας, με τη βοήθεια της βελτιωμένης εκπαίδευσης, μπορούν να επιτύχουν περισσότερα από τις φυλακές, τις χειροπέδες, τα μπλοκ ή τις αλυσίδες.

Οι αμερικάνικες μέθοδοι που προτάθηκαν ή χρησιμοποιήθηκαν για να κυνηγήσουν τους αναρχικούς ασκούνται από τις ευρωπαϊκές αρχές για σχεδόν εκατό χρόνια και έχουν οδηγήσει στην απόγνωση.

Η αλήθεια δεν μπορεί να αποσιωπηθεί με τις συνεχείς -δύθεν- ανακαλύψεις των «αναρχικών συνωμοσιών» ή από τον ορισμό κάθε ανατρεπτικού υποκειμένου ως αναρχικού, ούτε ακόμη και από την καύση της αναρχικής λογοτεχνίας ή τη δημιουργία ενός συστήματος κατασκοπείας, το οποίο εισβάλλει στην ιδιωτικότητα και κάνει στη ζωή των θυμάτων του κακό.

Υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι σε αυτήν τη χώρα που βλέπουν σε τέτοιες μεθόδους τις τελευταίες απέλπιδες προσπάθειες μιας εποχής που πεθαίνει. Το νέο, ισχυρό στη σκέψη και τα ιδανικά, ισχυρό στην αλληλεγγύη και την συντροφικότητα μεταξύ των ανθρώπων πλησιάζει γρήγορα, και όταν φτάσει, θα θυμόμαστε το παρόν ως εφιάλτη τον οποίον ονειρευόταν η ανθρωπότητα και όχι ως μια φοβερή πραγματικότητα που στ' αλήθεια υπήρξε.

Μετάφραση: Μαρία Μ.

Θέατρο χωρίς εισιτήριο

Θέατρο στο βουνό. Ιστορία και μνήμη στα χρόνια της κατοχής

Η εισήγηση του Διαρκούς Αγώνα στην εκδήλωση-βιβλιοπαρουσίαση που πραγματοποιήθηκε στον πολιτικό του χώρο στη Θεσσαλονίκη στις 16 Δεκεμβρίου του 2023.

Καλησπέρα σε όλες και όλους, ευχαριστούμε πολύ τον καθένα και την καθεμία που βρίσκεται σήμερα εδώ και ιδιαίτερα τους συντρόφους που ταξίδεψαν για να είναι μαζί μας.

Τον Κυριάκο, συγγραφέα του βιβλίου και τον Στάθη που έγραψε τα προλεγόμενα που άξιζαν και ταίριαζαν σε αυτό, αναφέροντας πως είναι αμφότεροι μέλη του αυτοδιαχειριζόμενου κοινωνικού χώρου Πασαμοντάνα με τον οποίο έχουμε δώσει κοινούς αγώνες μέσα από διαφορετικά σχήματα τα τελευταία χρόνια.

Και τους συντρόφους από τις εκδόσεις Δυσήνιος Τύπος, εκδόσεις που αποτελούν συλλογική πρωτοβουλία της αναρχικής ομάδας Δυσήνιος Ίππος, που αν και με -εμφανώς- μέτρια λογοπαίγνια επιμένουν σε περιόδους κινηματικής νηνεμίας να εκδίδουν με γοργούς ρυθμούς μικρούς ιστορικούς, πολιτικούς και λογοτεχνικούς θησαυρούς που μπορούν υπό προϋποθέσεις να γίνουν εργαλεία για τα μυαλά και τα χέρια όλων μας.

Αναφέρουμε συνειδητά και τους δύο πολιτικούς σχηματισμούς μέσα από τους οποίους οι σύντροφοι που είναι μαζί μας εκφράζονται, υπάρχουν και αγωνίζονται συλλογικά. Όχι μόνο γιατί, παρά τις επιμέρους και γόνιμες διαφοροποιήσεις στο ένα ή το άλλο σημείο του λόγου της εκάστοτε πολιτικής πρωτοβουλίας σε σχέση με μία άλλη, έχουμε υπάρξει, υπάρχουμε και θα συνεχίσουμε να υπάρχουμε δίπλα δίπλα σε μία σειρά από αγώνες.

Αλλά γιατί όπως θα ανακαλύψουμε κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, κάθε όνομα και κάθε άνθρωπος, είτε είναι συγγραφέας και επιμελητής ενός βιβλίου σε χρόνια κοινωνικής άμπωτης - πόσο μάλλον ενός πολιτικά στρατευμένου βιβλίου -, είτε είναι ηθοποιός ή σεναριογράφος σε μία θεατρική παράσταση σε χρόνια κοινωνικής πλημμυρίδας - πόσο μάλλον σε μία παράσταση που δίνεται σε εδάφη που απελευθέρωσε ένας αντάρτικος λαϊκός στρατός σαν τον ΕΛΑΣ και τον ΔΣΕ -, καταφέρνει να εκφράσει σε πολλαπλάσια έκταση το βάθος της σκέψης, της μελέτης, των ενδιαφερόντων του, το ίδιο το μεράκι του για να το πούμε απλά, αν το εντάσσει και το δένει διαλεκτικά με ένα συλλογικό σκοπό. Με ένα, σε τελική ανάλυση, πανανθρώπινο όνειρο, από αυτά που ξεγεννούν το προχώρημα της ίδιας της ιστορίας.

Για εμάς, και δεν υπερβάλουμε, αποτελεί καμάρι και ευτυχία, να παρουσιάζουμε το συγκεκριμένο βιβλίο στον πολιτικό μας χώρο και για να είμαστε ειλικρινείς, όχι γιατί κάποιος ή κάποια, έχει καμιά εμμονή με το στενά ορισμένο, πολιτιστικό ή καλλιτεχνικό, κομμάτι με το οποίο καταπιάνεται.

Γιατί όμως είναι για εμάς σημαντική αυτή η παρουσίαση; Ίσως επειδή αναδεικνύει τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει ο συνδυασμός μίας συστηματικής επιστημονικής μελέτης γύρω από ένα ιστορικό θέμα με την σαφή ταξική και πολιτική ματιά αυτού που καταπιεί μαζί του.

Είτε αφορά λοιπόν την ιστορία, είτε αφορά τα πεδία εκείνα του υλικού κόσμου τα οποία προσεγγίζονται επιστημονικά, είτε ακόμα αν αφορά την οικονομία και την, επίσης, επιστημονική ανάλυση των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων αλλά κυρίως τον σκοπό της ανατροπής και του μετασχηματισμού τους προς όφελος της συντριπτικής πλειοψηφίας της ανθρωπότητας, είναι η εργατική τάξη και οι λαοί, είναι οι οργανώσεις και οι συλλογικότητές τους, που έχουν

ΘΕΑΤΡΟ ΧΩΡΙΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Κυριάκος Βλαχόπουλος

Δυσήνιος Τύπος

διαμορφώσει μέσα από την πάλη τους, τα εργαλεία αλλά και τους ανθρώπους που μπορούν να υπηρετήσουν αυτό το προχώρημα.

Ίσως σήμερα ασυστηματοποίητα και με ασυνέχειες, σίγουρα αύριο όμως ως κομμάτι όλο και πιο βαθέων συλλογικών χειραφετητικών σχεδιασμών, τέτοιες απόπειρες, όπως η έκδοση του συγκεκριμένου βιβλίου είναι πλούτος όχι μόνο για τις οργανωμένες, ή πιο προωθημένες ή όπως προτιμάτε δυνάμεις της εργατικής τάξης και του λαού.

Είναι πλούτος, ζώσα μνήμη, έμπνευση και διδαχή για κάθε νεότερο ή μεγαλύτερο αγωνιστή, για κάθε προλετάρια που έχει και θα έχει την ανάγκη, τη θέληση αλλά και την απαραίτητη τόλμη για να αλλάξει τον κόσμο και να ανατρέψει την αστική εξουσία και όλες τις καταπιέσεις που αυτή αναπαράγει. Κάτι που - βιβλία σαν κι αυτό - εγγυόνται πως δεν θα το κάνει από το μηδέν, πως η έναρξη της κάθε προσωπικής και συλλογικής διαδρομής θα ξεκινά από το σημείο που σταμάτησε η προηγούμενη.

Είπαμε και πριν ότι ίσως έχουμε διαφωνίες αναμεταξύ μας, ίσως καμιά φορά υπερβάλουμε στο να το υπερτονίζουμε - άλλωστε παιδιά της εποχής μας είμαστε και εμείς - αλλά είμαστε σίγουροι για ένα πράγμα.

Πως ότι είμαστε σήμερα δεν θα υπήρχε, τουλάχιστον δεν θα ήταν ίδιο, χωρίς αυτό που υπήρξαν και που τόλμησαν εκθές όσοι μπήκαν πριν 80-90 ή όσα χρόνια στην αρένα της ζωής.

Μέσα από άλλες διαδρομές λοιπόν, μέσα σε άλλες συνθήκες, μέσα από άλλα σχήματα, μέσα από πολλές μάχες και ήττες της τάξης μας, δεν είμαστε τίποτα παραπάνω παρά η σπορά και η κληρονομιά τους και ταυτόχρονα έκφραση της ίδιας ανάγκης που τους έφερε, κατά δεκάδες χιλιάδες πριν από 80 χρόνια, να κάνουν σπίτι τους - κρατώντας ένα τουφέκι στο χέρι - τα βουνά της Ελλάδας, να στήνουν εν μέσω πολέμου νέες μορφές οργάνωσης της ζωής αλλά και νέα περιεχόμενα, νοήματα, αποτυπώσεις της λαϊκής έκφρασης και αυτενέργειας.

Αφήνουμε τον συγγραφέα μέσα από τις σελίδες του βιβλίου να μας επισημάνει κάθε τεχνική λεπτομέρεια που παρουσιάζει άρτια και με πληρότητα για την πολιτισμική άνθιση που συντελέστηκε και μέσω του θεάτρου μέσα σε μία περίοδο κατοχής, μαζικής φτώχειας, τρομοκρατίας και δολοφονιών.

Και μένουμε, γιατί για αυτό μας αρμόζει να μιλήσουμε και αυτό ταλαιπωρεί τις συζητήσεις μας συχνά-πυκνά, στο ποιο είναι εκείνο το ανώτερο συλλογικό εγχείρημα, ο φορέας, ο νους και ταυτόχρονα οργανωτής ο οποίος μπορεί κάτω από κάθε συνθήκη, σε ειρήνη και σε πόλεμο, στην άμπωτη και στην πλημμυρίδα της κοινωνικής παλλίρροιας, να παντρέψει διαλεκτικά το πολιτικό ασάλωμα, τις υλικές μάχες αλλά και την πολιτιστική αναγέννηση ενός λαού.

Ποιες είναι εκείνες οι μορφές οργάνωσης που μπορούν να αφουγκραστούν και να υπηρετήσουν τους λαϊκούς πόθους και να τους εκφράσουν ταυτόχρονα πολιτικά, στρατιωτικά αλλά και πολιτισμικά.

Αν ο ΕΛΑΣ και ο ΔΣΕ, τέκνα του ΚΚΕ, τα κατάφεραν για κάποια χρόνια παρά τις ανά περιόδους λάθος και αντιφατικές γραμμές και παρά την στρατιωτική ήττα του 1949, ποια διδαχή προκύπτει για εμάς σήμερα;

Σύντροφοι και συντρόφισσες.

Η τέχνη, σε όποια της μορφή και όσο στρατευμένη και να είναι ή να καυχιέται ότι είναι, δεν μπορεί να ανατρέψει την εκμετάλλευση και την καταπίεση. Η τέχνη είναι αυτή που αποτυπώνει τις χοντροπινελιές αλλά και τις πιο λεπτές αποχρώσεις της κοινωνικής κίνησης και όχι το αντίθετο.

Αλλά ταυτόχρονα, επανάσταση χωρίς καλλιτεχνική και πολιτιστική αποτύπωσή της, δεν μπορεί να υπάρξει και τα παραδείγματα είναι πολλά.

Ο Στάθης στην εισαγωγή αναφέρει την Γκόλτνμαν που έλεγε πως "αν δεν μπορώ να χορέψω, δεν είναι η επανάσταση μου" αλλά και την ΕΠΟΝ που γυρνούσε τις πόλεις και τα χωριά διαδίδοντας το "Πολεμάμε και τραγουδάμε" συμπληρώνοντας σωστά πως η "επανάσταση είναι η γιορτή των ταπεινωμένων και καταφροννημένων της ιστορίας, η εκδίκηση όχι μόνο για το ψωμί αλλά για κάθε στιγμή χαράς και δημιουργίας που μας στερήθηκε".

Αυτό καταφέρνει να μας παρουσιάσει αλλά και να μας υπενθυμίσει το βιβλίο. Το ότι η ουτοπία σε όποια της μορφή, μαζί με την υλική συνθήκη, θα μπορεί πάντα - όπως τότε έτσι και τώρα - να παρακινεί την πλειοψηφούσα και εκμεταλλευόμενη τάξη έτσι ώστε αυτή να σπρώχνει την ανθρωπότητα προς τα μπροστά, πως ο επαναστατικός μετασχηματισμός των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων δεν είναι ένα αόριστο ευχολόγιο αλλά βιωμένη πραγματικότητα και κομμάτι της συλλογικής ταξικής μας μνήμης.

Πως αυτός ο μετασχηματισμός δεν ήταν ποτέ, ούτε θα είναι, στενά οικονομικός, αλλά εκκινώντας από εκεί θα αγκαλιάζει και θα μετασχηματίζει με τη σειρά του το σύνολο της ανθρωπίνης δραστηριότητας

Και πως για να γίνει αυτό χρειάζονται υπερβάσεις και καθήκοντα, στρατεύση και ευαυσθησία, ανώτερες μορφές συλλογικών σχεδιασμών αλλά και πίστη στις δυνατότητες των ανθρώπων και των λαών που αρνούνται την μοίρα που τους έχει προ-υφάνει το ιμπεριαλιστικό και καπιταλιστικό σύστημα και παίρνουν την απόφαση να αγωνιστούν εναντίον του.